

Bölüm 1

Yıllar önce gördüğümüz bir rüyayı yeniden görebilecek miyiz acaba?...

Görebilecek miyiz, Yunanistan üzerinden feribot ile Brindisi ye ve yine feribotla Dubrovnik'e geçtikten sonra Avusturya, Almanya üzerinden İtalya ve yeniden feribotla Yunanistan a dönüş rotamızda bin bir kare güzelliklerin adeta belleğimizi doldurup taşırdığı Adriyatik gezimizin altı yıl önce gördüğümüz pembe rüyasını...

Yaz aylarının o deniz kenarındaki koyu gölgeli ağaçların altındaki hamak tembelliğinden kurtulduğumuzu müjdeleyen ilk sarı yaprak kucağımıza düştüğünde haydi diyoruz "Adriyatik bizi bekliyor"...

Motokaravanımız ın triptik, gren card işlemlerini İpsala'da bir çabukta halledip azıcık duty- free geleneğini sürdürüyoruz. Birkaç viski, rakı, likör ile altyapı yatırımlarını takviye ediyoruz ama Toblerone' ler, After Eight' ler cıss...

Alexandroupoli her zamanki ilk durağımız. Vakit akşama dönüyor. Eylül güneşinin kızılığ yerini lacivert bir geceye bırakırken karavanımızı limandaki park alanına çekip hemencecik meydandaki tarihi fenerin çevresine yayılmış, ve de kızılı oğlanlı, kadınlı erkekli güzel giyimli insanların piyasa yaptıkları yol boyunca peşe dizilmiş "oyzepe" lerden Ege nin neredeyse gelenekselleşmiş mavi beyaz damalı örtüleri ile göze hoş görünen en baştaki Müloz'a kuruluyoruz. Greek-salad ve bir ufak Ouzo olmaz ise olmazların ilk siparişleri. Sonrasında yasaklar bir bir delinmeye başlıyor. "Hadi bir kalamar alalım ama bu seferlik"... "Gavroslar kızartma ama sadece bu günlük" kandırmacaları arasında bir güzel gece, iki iyi kafa. Maceranın daha başındayız. Önümüzde bir sürü ülke, bir alay yol, yaşanacak bir dolu anı ve de alınacak onlarca kolesterol, şeker bizi bekliyor. Kocaman deniz fenerinin huzmeleri zaman zaman dumanlı kafalarımızın köşelerine saklanmış anıları da aydınlatıyor, sandalyeler tersine dönene, örtüler toparlanana dek, "sarhoş muhabbetimizi" çeğiştirip uzatıyor. Derin bir uykunun ardından bir Cumartesi sabahında şehrin hafiften hafiften kaynaşmasına biz de katılıyor,

hemen yanı başımızda kurulan pazara dalıyoruz. Konuşulan dil dışında hemen her şey aynı. ...”Ni, nı” eklerini almış tanıdık bir sürü meyvelerin, sebzelerin renklendirdiği tezgahları, tepemizde sallanan giyim kuşamlar ile cıncık boncuk tezgahları tamamlıyor. Bizde ihtiyaçlarımızı hiç de yabancılik çekmeden güzelce hallediyoruz. Karavana dönünce alarmımız kapılarımızı açmıyor...”eyvah” diyoruz “dakka bir gol bir”. Sonrasında çarşıya dalıp kumandanın pilini değiştiriyoruz. Ne garip, önceki pil de iki yıl önce Ohrid’de bitmiş ve orada bir saatçıda değiştirmiştik. Bakalım seneye nerede bırakacak bizi bu pil ?

Sıcak bir Eylül öğleninde Fanari ye geliyoruz. Komotini’ye (Gümölcine) 40 km. Xanti’ye (İskeçe) ise 15 km. uzaklıkta eski yol üzerinden sapılarak gidilen Fanari’ye otoyoldan ulaşılacaksa sapaktaki Fanari levhasını kaçırmamak gerekiyor. Yörenin en büyük tatil beldesi olan Fanari de EOT Camping (Belediye Kampingi), plajlar, beach’ler, cafeler ve de restaurant lar yazın oldukça neşeli günler vaat ediyor. Upuzun plajlar bölgesinin sonlarına doğru her zaman durduğumuz ağaçlıklı yeri bulup dalıyoruz. Tente, masa- sandalye açıp güzel bir güne hazırlanıyoruz. Yakınlarda bir de Kantina olacak ama o da okullar açılınca ortalıktan kaybolmuş. Yol boyunca hayalini kurduğumuz içi kızarmış patateslerle, köftelerle dolu dolu “soufuli” leri ne yazık ki yutamıyoruz ve uğradığımız hayal kırıklığının kızgınlığını ancak denizin serinliklerinde dindiriyoruz.

Akşama doğru Kavalanın 60 km. kadar batısında yer alan Asprovalta hedefimiz ama Kavala da meşhur un kurabiyesi ve çay molasını kaçırmak istemeyince beldeye ancak karanlık bastıktan sonra ulaşabiliyoruz. Selanik hinterlandının önemli tatil yerleşimlerinden Asprovalta, Chalkidiki yarım adasının hemen doğu başlangıcında şirin bir belde. Burasını bize yıllar önce tavsiye eden motokaravancı arkadaşımız Faruk’u (nam-ı diğer Av. Faruk’u) her gelişimizde yeniden, yeniden anımsıyoruz. Biz de merkezin hemen bitişiğindeki plajın kenarına yerleşiyoruz. Komşusu olduğumuz bir Çek karavancı aile bize hoş geldin diyor. Biraz geride de Bulgar, Alman, Yunan ve Fransız karavancılar. Masalar sandalyeler açılıyor, içkilerdeki buzlar şingirdatılıyor, herkes birbirine kendi dilinden şerefe diyor veeee ılık bir sonbahar kaçamağımızın üç günlük bölümü başlıyooo...

Alman ve de Fransız karavanlar olası görüntüler ama AB ye yeni giren Bulgarlar ile bu yıl motokaravanlarını ilk defa gördüğümüz Yunanlılar ile birkaç yıldır

karavancılığı hayli gelişen Çekler alışılmışın dışındaki görüntüler aslında. AB den alınan paralar öncelikle ülkelerin alt yapı yatırımlarına gidiyor. Sonra gelir dağılımı düzeliş gelirler yaygınlaştıkça o ülke vatandaşları işte böylesine karavan gibi marjinal yatırımlara yönelme sırası buluyor.

Gece Asprovalta da bir merhaba gezisinde geçen yıldan kalan anılar belleklerden çıkarılıp tozları alınıyor ve yenileri ekleniyor. İşte uzun boylu garson Yani, makyajını her dem taze tutan mısırcı kadın, abuk subuk şaibeli şeyler satan Avrupa Birliğinin demokratikleşme anıtları “gündüz fenerleri”, bebek arabalarını iten geçen yazın karnı burnundaları, garson kızlar, garson olmayan kızlar, hep de biten yazın son mutluluk arayışlarının aceleci baygın bakışları ile süzüyorlar çevreyi, geleni, geçeni.

Denize ancak öğleye doğru girebilip güneş alçalmadan önce çıkmak durumundayız. Plajda şampuanlı duş alma ise son Yunanlının plajı terk edip çekildiği zaman ancak. On, onbeş karavancının sırada bekleyen sabrını taşırmamak için acele ile şampuanlanması gelenekselleşmiş bir nezaket kuralı. Karanlık bastığında ancak yapılabilen “duştan su yürütme” için duş başlığını söküp yerine takılan hortumdan tüm karavanların depolarını doldurmak ise elbirliği ile yapılan zararsız bir toplu kaçakçılık ! Asprovalta da yanık tenlerimizi tazeledikten sonra artık daha kuzeylere çıkabiliriz. Tatilinin oraya ait bölümünü tamamlayan karavancının vedalaşarak ayrıldığı yer hemencecik yeni gelenle dolduruluyor, yeni dostluklar kuruluyor. Karavancılığın “hello-goodby” kaderinden kaçamıyor ne yazık ki. Aslında her ayrılış burukluğunun sonunda bir yeni tanışmanın gizemli heyecanı değişimlidir ki karavancılığın bütün bu zahmetlerini zevk haline dönüştüren. Michelin lastiklerinin reklamı gibi, üzgün bakışlarla uğurlama, gülümseyerek karşılama...

Selanik’ in içine girmeden kuzeyinden ayrılan yol iki koldan Makedonya ya giriyor. Üsküp, Belgrad tarflarına gidecekler Evzoni kapısına, Ohrid’den Arnavutluk yönüne gidecekler Edessa-Florina kapısına yöneliyorlar. Biz rotamız doğrultusunda Florina tarafına yöneliyoruz. Altmış km. kadar sonra önümüze çıkan şehir yüz metre dolayında bir varyantı çıktıktan sonra ulaşılan güzel bir sınır beldesi. Çıkışta bir çeşme başında durak yapıp güzel olduğunu öğrendiğimiz dağ suyundan karavanımıza su takviyesi yapıyoruz. Bilemediğimiz konaklama koşulları

için su her zaman için gerekli. İçmek için de, duş için de. Çeşme başı molamızda içlerinden biri rahatsızlanıp kendilerini arabadan dışarı atmış Yunanlı bir aileye Selma ilk müdahaleyi yapıyor. Şip şak yaşlı adamın tansiyonu ölçülüyor, teşhis konuluyor, ilaç kutumuzdan gerekli ilaç verilip tedavisi yapılıyor. İsterlerse yataklı tedavi de yapabileceğimizi, örneğin gidecekleri yere kadar adamcağızı hemşire eşliğinde karavanımız ile götürebileceğimizi söylüyoruz !. Teşekkürün bini bir para. Biz Çanakkale de yaralı düşman askerlerine su vermiş, sırtında taşımış bir milletin ahfadıyız icabında, evelallah !...

Rotamız Adriyatik kıyıları. Öğle vakti Makedonya ya giriyoruz. Selma elinde evrak çantamız ile alışkın hareketlerle bir çabukta işlemleri tamamlıyor. Eli ağır olan memurlar fırçasını yiyor !. Buradan sonra taa Slovenya ya kadar vize istenmiyor. Eh ne de olsa atlarımızın nallarından saçılan çamurlar henüz tam kurumamış...

Bitola (Manastır) sınırın 20 km. kadar içerisinde . Gazi Paşa'nın askerî idadî yi okuduğu bu şehrin Osmanlı kalıntılarının yaşatılan anıları camiler, medreseler, hamamlar iyi korunuyor ama yollara,etrafa bakarsak belediyenin iyi çalıştığı söylenemez. Nedense buraların halkı çöplerle pek bir barışık. Neyse. Daha önce de ziyaret ettiğimiz Manastır'ı küçük bir turdan sonra Ohrid yönüne doğru terk ediyoruz. Bir Pazar gününün kalabalığında Ohrid yolu yörenin göl ve eğlence yeri olması bakımından hayli kalabalık. Yol dar ve zemin pek iyi değilse de 60 lar da 70 ler de yıllarca bu koşullarda çok direksiyon salladığımızı anımsıyoruz. Ohrid'e girince gölün güney yakasını izleyen yoldan yazlıkların, kampların arasından geçip daha önce de kaldığımız büyük kampinge giriyoruz ve yerleştikten sonra doğru göle. Henüz ılık sular bütün yorgunluğumuzu bir anda alıyor. Yavaş yavaş çekilen Pazar kalabalığının uğultusu yerini ağustos böceklerinin gecikmiş cayırtılarına bırakıyor. Sonra onlarda susuyor ve bir kadeh buzlu rakı ile ertesi günün serüvencilik hayallerine dalıyoruz.

Ohrid'den litresi 67 Dinar dan doldurduğumuz diesel in karşılığı €1.10. Yunanistandan ise € 1.20 ye almıştık dieseli. Pek fazla fark yok. Ohrid in bu defa kuzey kıyısını dolaşan yol, köylerin arasından geçerek Struga da Arnavutluk sınırına getiriyor sizi. Gümrükte karavanın triptiğine değil ruhsatına bakıyorlar. Ayrıca seyahat sigortası da yaptırmamız isteniyor. 65 yaş altı € 3.20, üstü €6.20. Ayrıca ayak bastı olarak adam başı € 1 ödeniyor. Gümrükte rastladığımız bir Türk

asillı Ohrid li bize çok ayrıntılı olarak rotamız üzerindeki kritik noktaları not ettiriyor. Arnavutluk'a biraz gergin giriyoruz aslında . Bu güne kadar epeyce insanı tedirgin eden olaylar duymuş, hikayeler dinlemiştik. Hatta yola çıkmadan önce ayrıca bir aylık ekstra yurt dışı kasko da yaptırmıştık karavana ne olur ne olmaz diye, 125 ytl kadar tutuyordu ama önümüzde riskli bir de İtalya var malumunuz . Değer doğrusu diye düşünüyorduk.

Gümrükten hemen sonra önümüze gelen bir varyanttan döne döne Arnavutluğa giriyoruz. Ama o ne... Avrupa nın en güzel yerlerinden birinde, Adriyatik in boylu boyunca uzandığı cennet topraklarda gördüğümüz manzaralar bize bir genellemeyi çağırıştırıyor.

Neydi...hatırlayabildinizmi...Hani şu fakirliğin, derbederliğin, sorumsuzluğun toplumların kaderi sayılan şeyi...

Bölüm 2

Arnavutluk - Montenegro geçişinden izlenimler

Arnavutluğa girince ve de etrafa şööyle bir bakınca ülkeye neyin hâkim olduğuna hemen karar verebiliyorsun. Sanırsın Hindistan'ın Balkanlar-Avrupa versiyonu. Her yer, her şey dökülüyor. Enver hoca zamanında içine kapanık yaşayan Arnavutluk bu haliyle nasıl kalkınacak bilinmez. Para yok pul yok. Gelme olasılığı da yok. Avrupa birliği bu ülkeyi almayı da hiç düşünmüyor. Makedonya ve Sırbistan da şimdilik bu seriye dahil. Tabii bir de biz. Kısmen de olsa ortak paydamızın ne olduğu malûm !...

Ana yol bir gidiş bir geliş, ortada devamlı çizgi, sollamak yok. Bir hurda taşıyan kamyonun peşinde taa Elbasan'a kadar tam 65 km. gidiyorum. Kasasından devamlı metal parçaları dökülüyor önüme, tam çıldırmak üzere iken Elbasan çıkışında yol iki şerit e çıkıyor ve biraz daha düzeliyor. Yol biraz genişliyor veeee... Bastır Rüzgar...

Elbasan orta ölçekte bir şehir. Oldukça kalabalık. Yolda bir adamdan kavun alalım derken plakayı tanıyan kavuncudan kendisinin de Müslüman olduğunu kanıtlayan bir alay dua dinliyoruz. Sonra %99'u Müslüman olan ülkenin TR'li plakasına bakarak "nerede senin tespihin" diyor. Haydaaa ! Tesadüfen yanımda bulunan tespihi gösteriyorum ve de anında kaptırıyorum güzelim oltu taşı tespihimi elin Arnavut' una. O da bana kötü plastik tespihini veriyor karşılık olarak. Neyse helali hoş olsun . Ne de olsa "Böyyük Türkiye" vatandaşız !. Eh o zaman da "durmak yok yola devam"...

Perin, Ragozine, Dures üzerinden Tiran a uğramadan onların Shkoder dedikleri İşkodra Sancağıımıza varıyoruz. Yol sorduğumuz bir görevli şehrin ortasından akan Drin nehrinin üzerindeki tahta köprüden geçebileceğimizi söylüyor. Gıcırtilar ve korkular içinde geçiyoruz köprüyü. Başka bir yerde olsa üç küsur tonluk bir araç ile böyle bir köprüden hayatta geçmem ama burada geçiliyor ister istemez. Karşı kıyıda beş km. kadar sonra Arnavut'dan çıkıp Grna Gora gümrüğüne giriyoruz. Hava sıcak. İki Alman bisikletli görüyoruz, ülkelerine dönmeye çalışan . Karavandan otuz iki dişe keman çaldıran cinsinden soğuk su veriyoruz yorgun gençlere. Cidden ama cidden çok teşekkür ediyorlar. Sonra kolaylıkla geçiyoruz işlemlerden. Vallahi ne yalan söyleyeyim buralarda dolaşırken AB gümrüklerinde

girdiğimiz “other” kuyruklarının acısını çıkartıyoruz, ama ne kadar çıkabiliyorsa artık...

Dar bir yoldan Bar taraflarına gidiyoruz, daha doğrusu gittiğimizi tahmin ediyoruz. İki tarafı ağaçlıklı yolun görüşü kapattığı yeşil koridorların üzerinde işaret levhaları falan hak getire. Gözümüzün önüne Humperry Bogart ın African Queen filmindeki, labirent gibi su yollarından gidilip şansına istedikleri yere vardıkları sahneler geliyor. Buralardan karanlıkta geçmenin pek de kolay olamayacağını düşünüyoruz. Sonraları aşağılarda Bar görüldüğünde başarılı bir eda ile Bogart gibi pis pis sırtırken Selma sevinip boynuma sarılıyor. Vakit akşama doğru. Bar da bir kenarda durup biraz şehri gezmek sonra da yatıp sabahleyin yola devam etmek bir seçenek ama biz bu seçeneği Arnavutluğun henüz üzerimizden atamadığımız etkisi ile sanraki bir zamana bırakıp Budva ve belki de daha ilerilere gidebileceğimizi düşünüyoruz. Zaman zaman bazı yerleri atlayarak geçmek de kendi kendimize bulduğumuz bir gezme yöntemi aslında. Bir seferde her şeyi göreyim dersin bir daha gelmek için bahane kalmıyor. Bar’da deniz seviyesine inen yol kıyı şeridi boyunca sıralanan yazlık beldeler boyunca Budva tarafına doğru kıvrılarak gidiyor. Çamlar altında bir sürü plaj restaurant Adriyatik’in güzel ama dağların dibindeki bu daracık kıyı şeridini hareketlendiriyor. Budva ya girdiğimizde, bu mevsimde tahmin edemediğimiz bir turist yoğunluğunun içinde kalıyoruz. Kıyıdaki bir çok iyi görümlü oteller adeta duvar gibi kapatmışdenizi. Birkaç karavanın otoparklarda konakladığını görüyoruz. Selma “kalalım” diyor. Ne kadar doğru düşündüğünü döndükten sonra izlediğimiz bir TV programından anlıyoruz. Güneş batmaya yakın Gotovina yakınında kıyıda bulabildiğimiz bir Sobe- Autocamp a giriyoruz. Karavanı takozladıktan ve de elektriği bağladıktan sonra dooğru denize. Ben dalarken üzerimden sıyrılan Arnavutluğun tozu pası suyun yüzünde öylesine oynuyor.

Saç depodan yapılmış doğal ısıtmalı! garip bir duşta şampuanlandıktan sonra gelsin buzlu viskiler, çıtır çıtır şamfistıkları. Yemek yenecek bir yerler arıyoruz yakınarda ama Eylül de her yer bizdeki gibi. Bazen var bazen yok lar zamanı. Motosikletimizi almayışımızın acısını ara sıra çekiyoruz. Bu gece de onlardan biri. Sonrasında güzel bir akşam yemeği hayalimiz karavan da kepekli makarnaya talim ederek oldukça sağlıklı bir biçimde geçiriliyor ne yazık ki. Beyaz bir spagetti olsa idi bari. Ahh kafa kağıdımız ahh !. Burada deniz içeriye doğru derin bir koy

yapıyor. İskele kampın hemen yakınında. Bir polis çeviriyor bizi. Ehliyet ruhsat..."Eee ne iş sabah sabah" diyorum, "burası Montenegro" diyor "farlarınız devamlı" yanacak...Hay k.çımın kenarı diyorum içimden, altı üstü elli kilometrelik memleket Montenegro dediğin...Açıyoruz farları naaparsın... Araçlar(€ 8.50) on dakika süren bir feribot yolculuğu ile karşıya geçiyorlar.

Güneşin ilk ışıklarında Adriyatik bir başka güzel. Uyanan güzelin gözlerindeki buğulu bakışlar gibi, çekici, davetkar.

Kısa bir yolculuktan sonra Hırvatistan gümrüğüne geliyoruz. Giriş yapıp, Change Office den biraz Kuna alıyoruz. 1€= 70 Kuna. Burada Euro geçmiyor. Daha önceden deneyimimiz var. Gümrükten çıkışta uyarı levhasına dikkatle bakıyorum artık. Kaç la gidilecekmiş, farlar yanacaktıymış falan.. Dubrovnik e kadar dar yeşillikler içinden ilerliyoruz. Yol üzeri bir marketten ihtiyaçlarımızı karşılıyoruz. Kart geçiyor. Hava alanını geçtikten sonra Dubrovnik'in Cavtat gibi yakın yazlık beldeleri başlıyor yavaş yavaş. Yıllar önce kaldığımız kampingi görebiliyoruz uzaktan. Anılarımız canlanıyor yeniden. Denize girdiğimiz ağaçlıklı plaj, motosikletle şehre inişimiz, buz gibi Karlovackaları çekip gecenin bir saatinde karanlıklarda dönüşümüz, bir türlü bitmeyen, inişli çıkışlı yol gözlerimizin önünde oynuyor bir zaman.

Sonra Dubrovnik'e giriyoruz. Niyetimiz bir kısa anımsama turunun ardından daha kuzeye, tenhalara doğru gitmek... Şehir her zamanki gibi turist kaynıyor. Kale kapısının önünde ellerinde flamaları ile Atom bombasını yedikten sonra ! dünyanın her yerine çil yavrusu gibi dağılan Japon ların yanı sıra bir çok millet den yaşlısı, genci. Ellerde fotoğraf makineleri ile pet şişeler olmazsa olmazlardan. Gezin bakalım, çıkın burçlara, verin arkanızı masmavi Adriyatik'e, gülümseyin vee şırrak. İşte anılar, işte gelecek nesillere "ben de ordaydım" ın yadsınamaz kanıtları.

İç savaşta oldukça hasar gören şehir UNESCO' nun da desteği ile önemli ölçüde restorasyon görerek 2005 yılında eski haline getirilmiş. Artık kalenin yüksek duvarlarının üzerinde tam bir tur atmak bile olası. Dubrovnik' in kuzey bölümünde güzel bir de marinası var. Şehrin daracık sokaklarla, eski yapılarla dolu sırt sırta mahalleleri tam bir Dalmaçya evleri sergisi adeta. Adriyatik in bu

güzel incisini terk ederek kuzeye doğru çıkarken şehrin hemen bitimindeki asma köprüden geçiyorsunuz. Köprünün modern mimarisinin geride bıraktığımız klasik Dalmaçya mimarisine uyumlu olmadığını söyleyebiliriz. Belki daha klasik bir mimarî uygun olurdu diye düşünmemek elde değil.

Bir Butik Kamp Mutluluğu,

Adriyatik gezimizin ikincisini, çok istememize rağmen ancak altı yıl sonra gerçekleştirebildiğimiz güzel bir Eylül sabahında, Dubrovnik deki kısa “anımsamalar” turumuzun ardından kuzeye doğru çıkıyoruz.

Ardımızda asma köprüyü bırakıp daracık , neredeyse kayalara sürtünürcesine kıvrılan yolda Zadar yönüne doğru yavaş yavaş ilerliyoruz. Solumuzda uzanan Adriyatik’in kıvrım kıvrım masmavi koyları, zeytin ağaçlarının yeşilliliği arasından adeta birer cennet köşeleri gibi dinlendirici , davetkâr.

Bir süre sonra önümüze çıkan Slavo ‘ ya ani bir karar ile dalıyoruz. Çok değil Dubrovnik’ten sadece 30 km. çıkmışız. Ama bu davetkâr güzellik sonraki yüzlerce kilometrenin plânını programını bir çırpıda bozuyor. Karar vermek için birkaç saniye yetiyor bize. (Yalnız gezmenin avantajının burada da işe yaradığını sonradan anlıyoruz) Küçük küçük kubbelerin bir büyük kubbe etrafında toplandığı tipik Ortodoks kiliselerinin büyüklüğü kentin büyüklüğünü de dışa vuruyor adeta ... Slavo’nun ki ise, büyükçe.. Dik bir yokuştan kentin merkezine inen yol bir meydana açılıyor. Buradan kıyı boyunca güneye ve kuzeye doğru giden yollardan güney ‘ ini tercih ediyoruz. Denizin hemen dibinden giden bir arabalık incecik köy yolu salkım söğütlerin arasından kıvrılarak yalıların önünden bilinmeyen bir güzelliğin içine doğru uzanıyor.

Güneşten solmuş tabelalar da birkaç Autocamp adı okunuyor. Yer yer ağaçların altında bir karavanlık kadar konaklanacak küçük alanlar olsa da biz bir kamping arayışı içinde bakınarak ilerliyoruz. Önünden geçtiğimiz bir bahçenin içinden biri fırlıyor önümüze. Güler yüzü ile önce plâkaya sonra da bize bakıyor. İngilizce soruyorum, cevaplıyor Bir şeyler söylüyorum (low season, €10). Okey diyor.

Girdiğimiz bahçenin Autocamp Bambo olduğunu soluk tabelasından anlıyoruz. Bahçe irisi kampta Alman, Avusturyalı, İtalyan ların yanına TR plakamız ile dördüncü ünite olarak biz de yerleşiyoruz. Bir yer de henüz boş. Topu topu beş karavanlık bir “ butik “ kampingde olduğumuzu anlayınca çok seviyoruz. Arka yamaçlarda birkaç çadırılık küçük düzlüklerde sadece bir Hırvat çadır var.

Takoz, kablo, tente üçlemesinin ardından mayolarımızı bir aceleyle giyip kısacık Montenegro dalışını saymazsam ,Yunanistan ın Aspravolta’sında bırakıp yüzlerce kilometre hasretini çektiğimiz mavi sulara yeniden kavuşuyoruz. Selma hayatında benim bu kadar uzun yüzdüğümü, bir türlü sudan çıkmak istemeyişimi ilk defa görüyor.Yüzüme bakıyor hayretle. Ben de kendime bakıyorum hayretle ...

Dalmaçya’ nın tipik, basamaklı, birbirinin üzerine binmiş küçücük odaları ile insanda yaşam sevinci yaratan taş evlerinin duvarlarından sarkan morumsu begonviller, denizin derinliklerinde bile tek tek sayılabilen taşların ısıltısı geçmişin sakin, kara paranın henüz kirletmediği 70’lerin Bodrum günlerini anımsatıyor. Ne zaman ve nerede olduğumu unutturuyor, sadeliğin, tenhaliğin mutlu günlerine çekip götürüyor beni...

Bir yalnızlık bir, sessizlik, bir durağanlık içinde öylesine geçen mutlu bir zaman dilimi...Buralara kadar gelebilmemin tüm yorgunluğunu çekip çıkarıyor içimden. İncir ağaçlarından yayılan nefis kokular, asmalardan neredeyse başımıza değercesine sarkan koca koca üzüm salkımları, iğdeler, bu sakin tablodaki görüntüyü zenginleştiriyorlardı.

Akşamın ağır ağır kızıldan laciverte dönüşen loşluğunda karavanların önlerindeki sarımtırak ışıkların aydınlattığı insanların birer kadeh eşliğinde bu güzelliklerden birer parça kopartmaya çalıştıklarını gözlemek, sonra doğanın içinden gelen bu mutluluğun bir parçası olmanın sevinci ile şöyle geriye doğru yaslanmak, geçmişini anımsamak, geleceğe dair hayaller kurmak,rahatlamak. Ooh bee.

kampla Slavo arası iki km. kadar. Yürüyerek gidilebilir ama biz geceyi yaşamak, dinlenmek için kampta kalmayı tercih ediyoruz. Biraz da yorgunuz açıkçası. Yunanistan’dan beri Makedonya sı, Arnavutluğu, Montenegrosu, Hırvatistanı derken girişiyile, çıkışıyla pasaportlar bile karıştırılmaktan yorgun düşüyor...

Bu güzel ve tertemiz kampın birer gözlü, bulaşık yıkama, çamaşır yıkama lavaboları ile çamaşır makinesi, ütüsü nün yanı sıra “chemical toilet” boşaltma yerinin acemi biri tarafından lavabo niyetine kullanılma tehlikesi olsa da son derece hijyenik görünümü kampçılar için moral kaynağı. Az sayıda ama düzenli ve hijyenik sosyal ünitelerin ülkemizde de yaygın olmasını, çok personelli büyük kampingler kurma hayallerinin yanı sıra ev pansiyonculuğunun teşvik edilmesine benzer yöntemlerle “butik kamping” modelinin bahçesi uygun olan ev sahiplerine önerilmesini, onlara birer gözlü duş- tuvalet üniteleri ile pek ala para kazanabileceklerini anlatmanın uygun olacağını düşünüyoruz. Yıllar önce

Hırvatistan da bir çok 1000, 2000 üniteli kampingler görmüş ancak bu tarz tatil yapmanın fazla endüstriyel olduğunu, insanın kampın hara güresi içinde dağılıp gittiğini düşündüğümüzü anımsıyoruz.

At tavalası gibi göz göz duşların, tuvaletlerin, Anadolu'daki çeşme başı yalaklarına benzer upuzun bulaşık yıkama yerlerinin, şehir yaşantısını anımsatan marketlerin artık bir şey dememeye başladığını konuşuyoruz epeydir. Bir zamanlardan beri tatil ve dinlenme için "azlık", "tenhalık" aradığımızı ama bu özlemimizin büyük kampinglerdeki düşük sezon tenhalıklarında değil fakat küçük butik kampinglerin küçüklüğü ve şirinliği ile giderebileceğimizi düşünüyoruz...

Butik kampımızda yaşadığımız "butik mutluluğa" yolculuk programımızın ağırlığı nedeni ile istemeyerek son veriyoruz. Ertesi günün öğleye kadar sürdürmeye çalıştığımız güzel saatlerimizin ne yazık ki sonu geliyor ve Slavo'dan yukarı doğru ana yola çıkıp sola sinyal verdikten sonra yine bir büyük maceranın bilinmeyen heyecanı ile daracık Adriyatik yollarında İtalya, Avusturya, Almanya rotasına doğru uzayıp giderken aramızda bu iki kamping türünün insan doğası üzerindeki etkilerini tartışıyor, bir yandan da kıvrım kıvrım yeşilimsi mavi koyların güzelliklerini atlamadan her birine bir daha, bir daha bakmaya çabalıyoruz...

Bölüm 3

Yolumuz Mostar'a, Saraybosna'ya doğru

Sıcak bir Eylül günü solumuzda masmavi Adriyatik ve Opuzen kavşağına gelmeden 9 km. önce Bosna–Hersek topraklarına giriyor, biraz sonra çıkıp Hırvatistan'a yeniden girip sonra kavşaktan Neretva boyunca yukarılara doğru ilerliyoruz. Kavşağın birkaç kilometre ilerisinde Metkoviç kasabasında yeniden Bosna- Hersek'e giriyoruz. Buralarda vize istenmediğini daha önce de belirtmiştik hatırlarsanız. Neretva yeşilimsi mavi görünümü ile oldukça büyük ve birçok tatlı acı anılarla dolu bir nehir. Etrafında peş peşe sıralanmış köylerden geçiyoruz. Bizim köylere yakın görüntüler var. Bir farkla ki camilerin yanı sıra kiliselerde yer alıyor buralarda. Kanyon yer yer derinleşiyor ve Balkanların yüksek dağlarının daracak kıyısından tek şerit halinde gidiyoruz. Srajevo 122 km. kadar fazla uzak sayılmaz ama 56 km. sonra Mostar'a geldiğimizde iki saat den fazla bir zaman geçtiğini görüyoruz. Eh,artık evdeki hesap çarşıya uymayacak bes belli.

Mostar da antik şehire gelmeden önce yeni apartmanların, çarşıların içinden geçmemiz gerekiyor. Sonra nehrin üzerindeki köprülerden tarihi Mostar bölümüne geçiliyor. Bir otopark bularak tabelalardaki “old bridge” oklarını izleyerek eski çarşıya dalıyoruz. Yine her milletten turistler çevremizde. Çarşının hediyelik eşya yelpazesi oldukça zengin. Küçükklü büyüklü bir alay hatıra eşyası. Bizde anılarımızın arasına bir “old bridge” ve de birkaç güzel cici bici daha katıyoruz. Öğle yemeğimizi eski köprünün hemen yanibaşında bulduğumuz otantik bir restaurant olan Şadırvan' da alıyoruz. Mönüde geleneksel Cebapcic (pide arası köfte), domestic cake (iki kat bol cevizli baklava) da var ama bir porsiyondan bana sadece iki lokma düşüyor maalesef. Garsonlar sormuyorlar bile nereli olduğumuzu. Zekamız, ve de (ayıptır söylemesi) diğer yabancı turistlere göre bonkörlüğümüz bir de lisanımız tabî ki ele veriyor bizi. Şişe suyu isterken “Neretva dan olmasın” derken sol elimle yaptığım halkaya sağ elime şak diye vuruyorum, çok gülüyor kız bu espriye. Orijinimiz de tescilleniyor böylece !...

Eski köprünün hikayesi malum. Mimar Sinan'ın 1566 da yaptırdığı tarihi köprü 1993 a kadar orijinal haliyle süslemiş Mostar'ı. Bosna Hersek in pullarındaki görüntüsü maktuplar la birlikte bütün dünyayı dolaşmış ama iç harp de tarihe karşı ihanetini sürdüren bir Sırp topçusu tarafından yıkılmış ne yazıkki. Köprünün aynısını yapıyorlar bizimkiler, Mostar' lılara (eski Osmanlının) Türkiye

Cumhuriyetinin bir hediyesi olarak. Bu konudaki bilgileri de bir alıntı dan aktaralım derseniz.

1993 yılında bombalanarak tamamen yıkılan ve tahrip olan Mostar Köprüsü'nün eski haline uygun olarak yeniden inşaası çalışmaları uluslararası yardım ve UNESCO ve Dünya Bankası'nın desteğiyle 1997'de başladı. Orijinal taşlar dalgıçlar tarafından nehir yatağından bulunup vinçlerle çıkarıldı. Civardaki taş ocaklarından yeni taşlar da getirilerek köprü yapımında kullanıldı. Orijinal modele sadık kalınarak, köprünün temelleri sağlamlaştırıldı. Mostar Köprüsü, çok sayıda devletin temsilcilerinin hazır bulunduğu bir törenle 23 Temmuz 2004 tarihinde yeniden açıldı. Mostar Köprüsü diğer adı ile Stari Most, eski Mostar şehriyle birlikte 2005 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne eklendi.

Beş aşağı beş yukarı dolaştığımız çarşıdan bir iki parça daha beğendikten sonra Saraybosna tarafına doğru güney kıyısından yola devam ediyoruz. Hava çok sıcak ve nemli. Bir süre sonra bir barajın üzerinden kuzey kıyısına geçerken Neretva ya girmek , serinlemek geçiyor içimden ama yol dar, duracak doğru dürüst bir cep bulamıyorum. Düşündüğümü yapmadan öyle suya hasret gidiyoruz.

Böyle bir suya hasret “git Allah git” de Karadeniz gezimizde yaşamıştık. Bir türlü bir yerlerden denize girmeden yaptığımız 1500 km.lik yol aklımıza geldi. Beterin beteri var .Burası nede olsa yabancı bir ülke ve girmeyi düşündüğün su da akan bir nehir sonuçta. Akşam güneş çekilirken şehir girişindeki “Dobradosli Saraybosna” levhası nın altından geçebiliyoruz ancak. Şehrin içine giren yol bizi dosdoğru merkeze getiriyor. İki tur atıp kendimize kalacak bir yer arıyoruz. Nehir kenarındaki otoparklardan etrafı tellerle çevrili ve bekçisi olan birini gözümüze kestirip giriyoruz. Geceliği sadece €5. Akşamın yeni basan karanlığında kısa bir şehir turunda şehri boydan boya geçen Miljacka nehrinin kenarlarında geziniyoruz. Suyu bir hayli azalmasına rağmen yine de önemli bir kol olduğunu kenarlarındaki setlerin yüksekliği belli ediyor. Osmanlı hakimiyetinden bu yana inşa edilen tarihi yapılar gerçekten de şehrin geçmişinin kronolojisini yansıtıyor adeta. Birinci dünya savaşının çıktığı şehir diye de belleklere kazılan Saraybosna nın Osmanlı zamanındaki adı Saray Ova. Gerçekten de literatürde şehrin adı çok yakın benzetme ile Sarajevo olarak geçiyor aslında. Miljacka boyunca uzanan yeşilliklerde kızıl oğlanlı gençler her ülkedeki gibi ellerinde biraları ile

sorumsuzluğun tadını çıkarıyorlar, çimenlerin üzerinde. Sonrasında balkan böreklerinden çeşitlemeler, salata, cevapçı ve de yerel biralardan oluşan akşam yemeğimizi yeni çarşı içinde iki hanımın işlettiği bir lokantada yiyoruz. Ilık bir düşün ardından yorgun bedenlerimizi karavanımızın yataklarına terk ediyoruz.

Ezan sesleri, çan sesleri arasında puslu ve serin bir sabahın ilk ışıkları karavanımızı doldursa da ısıtıcımızı ilk defa çalıştırmak gereği hissediyoruz geçen kıştan beri. Ne de olsa kara iklimi. Sıcacık çay eşliğinde oradan buradan alınmış peynirleri, ekmekleri yerken, bize alındığı yerleri de hatırlatıyor. Bil bakalım bu ekmeği nerden almıştık diyor Selma. “Ohrid’den” diyorum. Bilemedin, iki hakkın daha var. “Budva da ki marketten” diyorum. Biliyorum ikinci hakkımda. Karavancılığın da güzel taraflarından biri de bu, oradan buradan toplama çeşitlilik. Buz dolabındaki, diğer dolaplardaki bir sürü yiyeceğin kimi Şam’ dan kimi Halep’ den. Midelerimiz de bu enternasyonalist çeşitliliğe (!) nasıl uyum gösteriyor, hayret doğrusu. Hava ısınır gibi. Gezecek, görececek birçok yer var daha. Miljacka paralelinde Ferhadije caddesinde yürüyoruz. Şehrin en önemli arteri. İnsanlar iş telaşında koşuşurken otobüs duraklarında bekleyen başörtülü ya da göğüsleri haçlı kadınlar dinsel kimliklerini açığa vurmayı sanki bir gurur vesilesi yapmışlar. Eğitimin katı kurallarına isyan bayrağı gibi sarkık kravatlar, belinden içeri doğru kıvrılarak minileştirilmiş etekler, çaktırmadan jöleli saçlar ile öğrenciler yine hep aynı. Birbirlerinden habersiz, birbirlerinden kopya çeken çocuklar ile dopdolu bir garip dünya bu. Şu moda denen şey anlaşılır gibi değil. Baş çarşıya’ ya girişte 2. dünya savaşında ölenlerin anısına yapılan ve hiç sönmeyen meçhul asker simgesi “Vatra” ateşinin önünde bir hatıra fotoğrafı çekiyoruz. Sonra trafiğe kapalı “Baş çarşıya” sokağını baştanbaşa dolaşıyoruz. Bosna Hersek te ne üretiliyorsa hepsini fazlası ile bulabileceğiniz bu az katlı eski evlerden oluşan çarşının otantik görünümlü bölümü tipik bir Osmanlı kalıntısı. Salkım saçak teşhir modası Tunus, Cezayir, Fas gibi diğer İslam ülkelerinin Medina’larını andırıyor adeta. Yorulunca bir kafe de asırlık çınarlar altında tek kişilik cezvelerde pişen “Bosnian Kaffa” molası veriyoruz. İhtiyaç molası ise Gazi Hüsrev Bey camiinde !. Çarşıdan Sırpların Sevdalinka türü müziğinden araştırıyoruz. Dükkan sahibinden CD almak için için yardım istiyoruz. Bir şey seçip veriyor. İlk parça hareketli ama bakalım ardından neler çıkacak?.. Azzz sonra karavana dönünce öğreneceğiz artık. Öğleyin yine meşhur bir börekçide Balkan böreklerinden çeşitleme yapıyoruz. Yanında ayran.

Servis tabî ki Türkçe yapılıyor, “afiyet olsun”lar, “güle güle”ler. Yine bekleriz diyorlar. Ben de “bizi mi, Osmanlıyı mı?” diye takılıyorum.

100 km. çevrede Zenica ve Tuzla var. Sırp lar ın katliamından bolca nasiplerini almış bulunan Boşnak ların toplu mezarlarını ziyaret etmek bir olasılık ama Balkan tarihini ve savaşlarını çok yakından izleyen Selma buraları görmek bile istemiyor. Dönüyoruz. Dönüş yolu daha tenha gibi. Bu fırsattan istifade ben de Neretva ya bakıyorum elimden geldiğince. O yeşilimsi mavi suların iç harp zamanında bir çok olaya tanıklık ettiği günlerde kıp kırmızı aktığını düşünüyoruz. Bizim Kurban Bayramlarında İstinye koyuna akan kanlarla kırmızıya kesen denizin rengi sanırsız Neretva’da da aynen yaşanmıştır birçok defalar. (Döndükten sonra Sırp vahşetini ayrıntılı ve bakılması zor sahnelerle anlatan Kustarika’nın bir filminde bu tahminimizin ne denli gerçekleştiğini görüyoruz ekranda). Selma ,44’ Nazi işgalini ve 90’lı yılların başlarındaki Yugoslavya’ nın bölünmesi sıralarındaki iç harbin nedeni ve sonuçları ile ilgili konferansının bilmem kaçınıcı bölümünü anlatıyor kesintisiz. Bu arada zaman zaman önüme düşen başım, taklit etmeye çalıştığı bomba ve mayın sesleri ile yeniden ve güçlkle eski haline geliyor. Metkoviç’te Hırvatistan sınırına geliyoruz ve de son kontrolden geçip Opuzen kavşağından Kuzey’e Split taraflarına doğru yöneliyoruz. Selma’nın heyecanla anlattığı sahnede Opuzen köprüsünü tutan Whermacht’ ın siyah üniformalı, gamalı haçlı askerleri Sırp ların yanı sıra sanki bize de ateş açıyorlar ardımızdan ! Ciuvv, ciuvv. Bas gaza diyor, bas, kaçalım buralardan. Omuzundan tutup silkeleyerek, “tamam” diyorum “ tamam bitti artık. Bak önümüzde yemyeşil çamların eteklerini öpen köpük köpük dalgaları ile yine masmavi Adriyatik; yine dantel gibi koylar...

Batmaya hazırlanan portakal renkli güneşe “dur bekle bizi” diye sesleniyoruz...

Sonra güneşin kızıllaşan huzmelerine tutunup akşamın gittikçe koyulaşan maviliklerinde gözden kayboluyoruz.

Bölüm 4

Omis, Trogir, Primosten'e doğru gidiyoruz

Güneş çekilip te ortalık kararmadan Drevenik'in yukarılarından geçiyoruz. Aşağılarda Hvar adasına gidip gelen Jadralino'nun feribotları telaşsız, arkalarında beyaz köpükler bırakarak yolcularını bir yere yetiştirme telaşında değil adeta gezdirmekte. Asprovalta daki karavan komşum Çek'lerden aldığım bilgilerde Drvenik'i geçince Camp Dole olacak. Ve deee az gidince... oluyoor. Kamp a girdikten ve de koca kampın bir bölümünü beş aşağı on yukarı dolaştıktan sonra bulabildiğimiz asırlık bir çamın altına yerleşiyoruz. Aynı anda yüz kadar kampçının yüzünü yıkadığı lavaboları, bir o kadarının tuvalete gidebildiği bir başka o kadarının da duş yapabildiği, bir başka o kadarının da bulaşıklarını yıkayabildiği kos kocaman, up uzun, gep geniş üniteleri olan bir kamping. Kamping ne kelime adeta bir karavan tugayı . Hırvatistan da kamping deyince genellikle kitlesel kamp karavan turizmne yönelik yaklaşık 1500- 2000 ünitelik tesisler düşünmek gerekiyor. Avrupa nın hemen güneyindeki bu güzel kıyılarda kampçılık yapmak gerçekten de farklı şeyler bizler için. Ülkemizdeki kampinglerden orman kampları hariç özel kampinglerde on beş yirmi üniteyi bir arada zor görebiliyoruz artık. Tabii bu getiri düzeyinde de kamping açmak sabit masrafların yüksekliği nedeni ile cazip olmuyor doğal olarak. Örneğin bu kampingde kişi 26, karavan 37 ,elektrik 30 Kuna, yani toplam 17 €. Bizde bu fiyata bu yoğunluktaki bir kampa kimse bu parayı ödemek istemez. Mesela bizde kampçılık kurallarını yeterince bilmeyen ve de bilse de uygulamak işine gelmeyen iki bin ünitenin ahalisini bir arada düşünebiliyormusunuz ? O mangal dumanlarını, o müzik seslerini, o çocukların bağrıışmalarını, o anaların yüz metreden çocuklarına terbiye verişlerini falan... tam da gavura "oh my god" dedirtecek cinsten bir şey olur herhalde...

Akşamın karanlığı giderek koyulaşırken abajurumuzun romantik sarı ışığında Makedon peyniri, Arnavutluk kavunu, Montenegro cacığı, Yunan rakısından oluşan çilingir soframıza Selma nın konferanslarını bastıran Ağustos böceklerinin ısrar üzerine tekrar edilen son galası eşlik ediyor ve bu muazzam fasıl eşliğinde...Sahi ne yapacaktım ben. Niye oturmuştum sofraya acaba ki ?...

Ertesi sabah bembeyaz kumların çevrelediği kıyıda ılık bir suda bir süre oyalanıyor, biraz daha deniz hasretimizi gideriyoruz. Malûm, Eylülün ortalarına geldik, istikamet kuzeye Alp lere doğru ve bundan sonra denize girmek biraz

şansa kalıyor ne yazık ki. Konuşmayı çok seven İtalyan bir karavancı olası rotamız üzerindeki bildiklerini aktarıyor. Trieste’ nin tepesindeki bir kamping i not alıyorum kafama. Trieste yi sevmiştik daha önce, bakarsın lazım olur. Sonra toparlanıp resepsiyona ödememizi yapıp Camping card’ ımızı geri alıyoruz. Ana yola çıkınca sola sinyal ve daha kuzeylere doğru yine yollara düşüyoruz.

Öğle yemeği için mola verdiğimiz Omis , Cetina nehrinin içeri doğru koy yaptığı yerde dağların denize dik olarak indiği, koyda motorlarla gezilerin de yapılabildiği plajı ve otelleri bol bir yazlık belde. Karavanımızı büyük araçlar için parka çekip bir saat için 5 kuna atıyoruz otomata.

Çarşıda ve de arka sokaklarda bulduğumuz bir sanat galerisini biraz dolaşıp bir pizzacı da öğle yemeğimizi atıştırıyoruz. Denize girmek bir alternatif ama bu işi bir daha ki sefere bırakıp yavaş yavaş yukarılara doğru yollanırken güzel ve eğlenceli Omis’i bir dahaki gezimiz için defterimize artı olarak kaydediyoruz.

Yol üzerinde Split var. Hırvatistan ın 5-6 büyük şehrinden biri. Sağa sola baktığınızda endüstriyel yapıları, fabrika dumanlarını, trafik yoğunluğunu görebiliyorsunuz. Öylesine dantel gibi kıyılardan, sesizliği sadece dalga hisirtilerinin bozduğu doğa güzelliklerinden sonra hiç de cazip gelmiyor insana. Split i bu defa da transit geçip yukarılara doğru devam ediyoruz ama bir daha geldiğimizde hatırını kırmayıp en azından bir acı kahvesini içmeye de söz veriyoruz. Rotamız da Trogir var ve çok gitmeden şehre ulaşıyoruz. Belde büyük bir koyun iki yakasına kurulmuş eski bir Dalmaçya şehri. Ortasında bir de ada var ve turistik üniteler bu ada üzerinde yoğunlaşmış. Karşı yakada ise birkaç güzel kamping var. Örneğin Belvedere yaklaşık 1300 üniteli ve çoğu artık çekilmeyen çekme karavanlar ile dolu. İleride 200 ünitelik Seget ve daha başkaları var. Biraz bakınıyoruz kalalım mı diye ama daha yorgun değiliz. Bir çay molasının ardından çarşıda biraz geziniyoruz. Etraf yine turist kaynıyor ve serinlemeye yüz tutmuş bulutlu havada bir hevesle şortlarına mayolarına sımsıkı sarılan bir alay insan kimbilir nerelerden ne ümitlerle gelmişler...

Yolumza devam etmeyi ve kuzeye doğru çıkmayı düşünüyoruz . İyi mi ediyoruz kötü mü ediyoruz bilemiyoruz ama Eylül ün 19’ unda Almanya da ki arkadaşımızın doğum günü partisine de yetişmemiz gerekiyor. Bu arada Istra yarım adasına da

uğrayıp birkaç gün güzel bir kamping de yampala yatıp kemiklerimizi dinlendirmeyi planlamıştık yola çıkarken.

Ana yola çıkıp 30 km. kadar gittikten sonra bu defa Primosten' e geliyoruz. Uzaklardan şirin görüntüsü ile adeta el eden beldeyi gezmeden geçmek olmaz diyor manzaranın güzelliği. Ana yoldan girince hemen önümüze gelen otoparka dalıp تنها bir köşeye park ediyoruz. Bir geceliği 50 kuna, yani €7 sadece. Artık ılık duşlar yeterli olmuyor ve boileri çalıştırıp sıcak bir duş alıyoruz. Her gün birkaç yüz kilometre daha sıcak havadan, ılık sulardan uzaklaşıyoruz. Denize girme isteği buralarda neredeyse bitti artık.

Primosten tipik ve de çok güzel bir belde. Küçük bir yarım adanın neredeyse her m2. si şipşirin Dalmaçya tipi evlerle, dükkanlarla dop dolu. Sezon geçmeye başlayalı neredeyse 15 gün olduğu halde her taraf turist kaynıyor. Yat limanında bağlı yüzden fazla teknenin cepleri dolu mürettebatı restaurant ların değişmez müşterilerini oluşturuyor. Guruplar neşe içinde kadeh kaldırıp ılık bir sonbaharın mehtaplı gecesinde gülüyorlar, eğleniyorlar. Küçük meyda kurulu bir sahne üzerinde kırmızılı beyazlı sahne kıyafetleri ile bir Sırp dans topluluğu yerel müzik eşliğinde yerel dansları sunuyor. Biz de bir restaurant da mönü den zararsız, acısız, kızartılmamış yiyecekleri seçerken zorlanıyoruz. Standartlarımız no fried, no peperoni, no cholestrol falan. Tatsız tutsuz bir şeyler bulup yiyeceksin ama gecen lezzetli geçecek. Nasıl olacaksa artık. Haşlanmış patates üzeri bilmem ne sosu, karışık sabze ızgara, marifet bu. Neyse ki buz gibi biralar ya da bazen bir güzel şarap imdadımıza yetişiyor her zaman. O na da yasak gelirse artık Sarayburnu' ndan mı atarsın kendini yoksa çürük bir iplke bungee jumping mi yaparsın...

Hediyelik eşyalar da son derece kaliteli ve çekici. Anılarımızın arasına birkaç küçük zarif Primosten hatırası katıyoruz. Daha az zarif olanlar için yerimiz çok kısıtlı maalesef. Selma bir abajur beğeniyor, pirinç gövdesi üzerinde yerel desenli dokumadan bir de şapkası var. Çok güzel bir şey ama karavanımızın depolama olanakları kısıtlı. Alamasak da cüzdanlarımızın şişkin kalması tesellimiz oluyor...

Gece çevredeki iki üç karavan ile birlikte sonbaharın ilk ciddi yağmurunu yiyoruz. Kovadan boşanırcasına yağın yağmur komşuları biraz rahatsız etse de bizi

etkilemiyor. Tavan sağlam, zemin asfalt, endişe yok. Böyle riskli havalarda kampinglerde kalmamanın tadını çıkarıyoruz. Selma günlük notlarını tutmaya devam ederken ben görmekte olduğum “peri kızlı” rüyama kaldığım yerden devam ediyorum. Sabah kahvaltımız da yine oradan buradan alınmış zeytinler, peynirler, domateslar, salatalıklar, mis gibi kızarmış kepek ekmekleri.. Şu “ler, lar” takıları da olmasa nasıl anlatacağım kahvaltımızın dayanılmaz cazibesini bilemem. Gece bir ara kale içinde bulabildiğimiz bir İnternet Cafe den mail lerimize bakmıştık. Epeyce birikmiş miş. Şu dünyanın her yerinden net e pratik bağlanma olanağı bir an önce sağlansa diye düşünüyoruz biz uzun süreli dışarılarda dolanan gezginler için. Sabah sabah içilen kahvelerin dumanlarının buğulandığı camın ardından sisler arasında henüz uyumakta olan beldeye bir daha bakıyoruz. Primosten de geçen mehtaplı bir Eylül gecesinin renkli anıları belleklerimizdeki köşesindeki yerlerine rahatça yerleşirken Dalmaçya nın bu estetik beldesinin otantik güzelliği önce solumuzda, sonra gerilerde kalıyor, küçülüyor küçülüyor bir virajın ardında gözden kayboluyor.

Primosten de geçen güzel gecenin anıları henüz gözlerimizden silinmeden rotamızın üzerine gelen Biograd’ a da bir uğramak geçiyor içimizden. Bunlar hep de görmesen olmazlar kategorisinde. Upuzun Adriyatik kıyılarının Arnavutluk bölümü hariç dünya turizmine açık olan neredeyse tamamı Yugoslavya nın parçalanması aşamasında Hırvatistan da kalmış. Arkada kalan denize kıyısı olmayan Sırbistan, Kosova, hatta 200 km. mesafedeki Macaristan halkının da bu denizden kıyısı olmalarını istediklerine adım gibi eminim. Ama gelenler daha çok Almanya dan, Avusturya dan. Alplerin gerisinde kalan bu ülkelerin ılık Adriyatik kıyılarına mesafesi otoyollardan yaklaşık bir gün sadece. Zaten bütün güzel koylar ve kampingler Alman karavancılarla sonra da İtalyan karavancılarla ve turistlerle dolu. Plaj gibi, aile kabini gibi kullanıyorlar buraları sanki...

Biograd epeyce gelişmiş bir kıyı beldesi. Oteller, sobe apartmanlar, restaurantlar her keseye göre. Marina teknelerle dop dolu. Her millet den bandıra sallanıyor direklerde, kıçta. Ay yıldızlısı bile var. Yine birkaç şirin anı katıyoruz dağarcığımıza hediyelikçilerden. Bir marin malzemeleri satan yerden karavanlarımız için çok gerekli olan tuvalet kem’i buluyoruz. Bu mavi sihirli sıvı tuvaletlerimizin hijyenik olarak kullanılmasını destekliyor. Öğle yemeğimizi parkın serin bir köşesinde geçiştiriyoruz. Sonra gelsin cafe ler. Hava henüz öğle

saatlerinde sıcak. Denize girenleri görebiliyoruz. Almanya daki arkadaşımızın 19 Eylülde ki doğum günü partisine yetişmemiz için rotayı kontrol ediyoruz. Daha beş gün var ve hiç değilse üç dört gün İstra yarımadasında Opatya da, Porec de kalabilmeyi düşünüyoruz. Havalar nasıl olacak kuzeyde ?. Bu mevsimde biraz şans. Bakalım artık oldu oldu, olmadı kaldı. Karavancılığın da güzel tarafı bu. Evin arkanda özgürsün. Hiçbir şey fazla dert değil. Bu gün Zadar üzerinden Rijeka'yı tutmaya çalışacağız. Sabah bir toprak yola girip atık sularımızdan kurtulup tuvaleti de döküyoruz. Bir taraftan işlerimizi hallederken bir yandan da bu "kafana göre" alaturka işler, kuzeye çıktıkça, "soğuk ülkelere", ve de eş anlamlı olarak "medeniyete" yaklaştıkça zorlaşıyor diye düşünüyoruz. Geçtiğimiz günlerde daha güneylerde AB standartlarının hijyenik zorlamalarını bu denli hissetmiyorsun. Avusturya da Almanya da ise bu işleri çaktırmadan yapmak çok zorlaşacak farkındayız. Polisin elinde kabak oyacağı...hıııı...Zadar'ı ilk Adriyatik gezimizde kaldığımız güzel bir şehir olarak hatırlıyoruz. Kalesi, limanı, çarşısı ve sanat yapıları ile gerçekten görülmeye değer bu güzelim şehrin ağır silahlar ile yaralanmış bedenine bakıp o trajik iç savaş günlerinin acılarını hissetmemek elde değildi inanın. Zadar dan sonra yeni yapılan otoyolu alarak Zagrep üzerinden Rijeka ya ve hatta Ljubljana üzerinden Avusturya taraflarına gitmek te bir alternatif ancak biz Adriyatik in dantel gibi kıyılarını bırakıp içerilere girmeye kıyamıyoruz. Ama saatler geçtikçe bozan hava bize kıyıyor ne yazık ki. Giderek alçalan bulutlara kuvvetli bir rüzgar da eşlik edince denizin mavilikleri ürkütücü bir griliğe bürünüyor. Kuzu başlarının giderek sıklaştığı denizi seyrederek gitme keyfimizi üst üste binen virajlar kesintiye uğrıyor, zaman zaman yolu kollamaktan birbirimizle konuşmaya dahi fırsat bulamıyoruz. Evet işte bu gün ve bu saat ve bu dakikadan itibaren sonbahar başlamış oluyor. Dolaptaki mayolarımıza, havlularımıza, yatıp güneşlendiğimiz plaj hasırlarımıza yeniden güneye dönene kadar belki de bu yıl için hepten elveda. Güzel vatanımızın insanı ısıtan ısıtmanın da ötesinde tenini bronzlaştıran sıcak günleri, çıkmak istenmeyen ılık denizleri çok günlerde kaldı artık...

Rijeka ya gün batımından sonra girebiliyoruz ancak . Ortalık sakin. Hatta çok fazla sakin. Selma' nın komplo teorilerine göre Avrupa' daki kriz öncelikle bu AB dayanışmasından nasibini alamamış ülkenin üzerine bütün ağırlığı ile çökmüş durumda. Kendisini yanıltacak en ufak bir örnek de yok ki ortalıkta aksini söyleyebileyim. Sokaklar bomboş. İlk defa '77 de geldiğim Rijeka çok hareketli, ısl

ışıl gelmişti bana o zamanlar. Sonrasında iki yıl evvelinde de yine hareketli idi ama bu gelişimde sanırım nüfus sayımı var!.. Karavanı şehrin tam merkezindeki büyük otoparkın sakin bir köşesine çekiyoruz. Onca virajlı, yağmur altında yapılan yolculuğun ardından şöööyle bir restaurant a kurulup güzel bir kırmızı şarap eşliğinde mantar soslu et, yanında bol garnitür hayalleri kurarken gezip dolanıp güç bela şehrin bulabildiğimiz tek açık yeri, insanlığı yuvarlak sofrasında buluşturan lezzet zinciri Mc Donalds’ da chicken burger e talim ediyoruz !... Yanında da diet cola. Beni tanıyanlar yüzümün ifadesini tahmin edebilirler kolaylıkla. İssiz sokaklardan karavana döndüğümüzde etrafta göremediğimiz, şehrin neredeyse tüm gençlerini otoparkın sakin bir köşesine çektiğimiz karavanımızın önündeki borulara tünemiş ellerinde şarap ya da bira şişeleri ile buluyoruz. Önceleri üç beş genç ten oluşan topluluk yarım saat içinde Alfred Hitchcock’ un The Birds filmindeki bir sahneyi anımsatıyor bize. Tippi Hedren in oturduğu bankın arkasındaki dallara yavaş yavaş biriken kargalar birkaç dakika içinde giderek ürkütücü bir hal alır ve Hedren bunu farkettiğinde oradan dehşet içinde kaçmaya başlar...Gerçi bizim dişili erkekli, üniversite eğitilmiş kargalar pek zarar verecek gibi görünmüyorlardı ama şişede durduğu gibi durmazdı ki bu meret. Nitekim de durmadı. Şişeler etrafa saçıldıkça gülmelerin tonunun, konuşmaların konusunun değiştiğini anlayabiliyorduk camın ardından. Sonrasında karavanımızı gençlerin gelmek istemeyecekleri bir başka köşeye çekerek onları gürültüleri ile patırtıları ile baş başa bırakıyoruz. Karavanda uykuyu beklerken attığımız bir iki duble viskinin açtığı konular arasında gençlik de var ister istemez. Gezdiğimiz bir çok ülkede özellikle Yunanistan da gençler ile “teğet” konumlarımız olmuştu ve çocukların eğlencelerinin hep belirli terbiye sınırlarının içinde kaldığını, gelir düzeylerinin daha üst noktalarda olmasına karşın bunu bir şımarma biçimine dönüştürmediklerini gözlemlediğimizi anımsıyoruz o ıslak gecede.

Sabahın serinliğinde ısıtıcımızı biraz çalıştırıp erken gelen sonbaharın sürprizinin şokunu nasıl atlatabileceğimizi düşünüyoruz. Güney Almanya nın tam da Avusturya sınırında oturan ve “Alman’ların sonuncusu” konumundaki arkadaşımızın partisine daha dört gün var. Opatya kıyılarında bir kamping e yanlayıp birkaç gün tatil yapmak hayalinin ise iyiden iyiye suya düştüğünü görüyoruz. Karavancı durum muhakemesi sonucunda “B” planını uygulamaya geçirip Avusturya ya daha çok zaman ayırmayı düşünüyoruz. Ama bu havada

yazlık giysilerimizin yetersiz kalacağı çok açık. Bu konuyu şiddetle not alıyoruz kafamıza.

Havanın bu beklemediğimiz azizliği ile kırılıp dökülen hayallerimizin kırıklığı ile Rijeka dan çıkıyoruz. Oto yola doğru elli km. kadar yolumuz var sonra Slovenya sınırı. Sınıra gelmeden son Kuna larımızla diesel alıp türkiş bir metotla yaylı su musluğuna cırt ile kelepçe yapıp depoya takıyoruz ve kahve içmeye gidiyoruz. Kahvelerimizi içene kadar depomuzu da doldurmayı başarıyoruz. Yabancı karavancılar öylece bakakalıyorlar bu pratik buluşumuza. Slovenya Schengen vizesi kontrol işlerini İtalya dan devralmış durumda. Önceki yıllarda Trieste gümrüğünde “çek kenara” lar, köpeklerden yardım almalar ! artık daha yumuşak biçimde uygulanıyor şimdilik. Slovenya - İtalya bağlantısında yeşillikler içinde birbiri peşi sıra dizilmiş köylerden geçiyoruz. Biraz sonra Trieste nin boş gümrük binalarının önünden geçerken bavul koklayan köpeklerin kulübelerinin de boşalmış olduğunu görüyoruz. İkinci Dünya Savaşı’ nda casusların cirit attığı Trieste’ yi, bir çanak gibi avuçlarına alan teraslardaki çiçek bahçelerinin arasından zaman zaman gülümseyen Adriyatik’in bembeyaz köpükler içindeki puslu görüntüsüne son defa el sallıyoruz. “Bir gün gene görüşeceğiz...bekle bizi...bekle, Anadolu nun bağrından kopup gelecek Rüzgar’ı...bekle”.

Bölüm 5

Avusturya göller bölgesi, Salzburg, Güney Almanya taraflarına gidiyoruz

Trieste den Udine, Villach, Salzburg yönüne giden E55 otoyolundan hızla Avrupa içlerine doğru dalıyoruz. Bir süre sonra aynalardan, tabelalardan, yoldaki değişik değişik simgelerden başımı kaldırıp ta etrafıma bakınmaya sıra geldiğinde gördüğüm en muhteşem manzaralardan biri, başı dumanlı, yer yer karlı tepeleri ile yeşilimsi gri bir duvar gibi Alp ler karşımıza çıkıyor. İşte diyorum bir zamanların orta Avrupa’ sının savunma hattının geçit vermeyen doğal seddi. Türk’lerin taa Orta Asya dan “düm tek” lerle gelip dayandığı, gücünün tükendiği son doğal kale. Biz yüzlerce yıl Çin Seddi ile Alp dağları arasında kalan binlerce km. boyunca basmışız narayı, çalmışız kılıcı. Eh artık birazda onlar çalıp oynuyorlar günümüzün teknolojik yaşamında. Sırayla mı, parayla mı artık bilinmez ama insanoğlu aklını ve de bilgisini kullanınca bu duvarları oyup, delerek bir şekilde hakim olmuş doğaya. Örneğin biraz önce geçtiğimiz Tauern tüneli 6400 m. lik uzunluğu ile insanoğlunun doğaya karşı zaferinin bir örneği. Bu kara ağızlı canavar her gün on binlerce aracı bir yanından yutup öbür yanından salveriyor !.

Rijeka dan beri geldiğimiz serin bir Eylül gününde güneş dağların ardından daha bir çabukta kayboluyor ama hemencecik karanlık basmıyor. Daha ilerilere gitmeyip geceyi buralarda geçirmeyi düşünüyoruz ve Avusturya’ nın güzel ve turistik göllerinden Millstats See çıkışını yakalayıp gölün kenarındaki beldeye iniyoruz. Bir Kebap- House ın çatısından sallanan bayrağımızı görünce girip Türk patrondan çevre hakkında bilgi alıyoruz. Gölün on beş km. lik kuzey kıyısında sıralanmış olan üç dört belde yi bir çabukta turalayıp gece için uygun bir yer arıyoruz. Gölün sonundaki belde de büyük bir kamping görüyoruz. İçerisi kışlamaya çekilmiş, ya da hiç hareket etmediği belli olan bir sürü çekme karavan ile dolu. Geriye merkeze dönüyoruz. Bir kamping daha var ama kış günü içeride sadece iki motokaravan var. Bir esprisi de yok ve fiyat da bu mevsimde hâlâ € 25.45 . Küsüratı bile var . Hava yağmurlu ve giderek te soğuyor. Kampa da girsek duşu karavanda yapmak gerekecek. Hiçbir şeye ihtiyacımız da yok aslında. Biraz dolandıktan sonra gözümüze kestirdiğimiz bir otoparka giriyoruz. Akşam yemeği için bulabildiğimiz en kalın giysilerimizi giyiyoruz ama onlar da yetersiz kalıyor. Biraz keşif yürüyüşünün ardından masalarında mumlar yanan bir restaurant bize el ediyor adeta. Kapıda “büyrüün salonumuz açıktır, üst katta aile için yerimiz vardır abi” diyecek birini boşuna bekliyoruz !... Göl manzaralı bir masaya ilişip mönünden seçebildiğimiz en az zararlı yiyecekleri yani brokoli ograten ve kiremitte sebzeli mantar ve de beyaz şarap ismarlıyoruz ama ardından da

heyecan içinde bekliyoruz acaba ne gelecek diye. Bir “fıstık” tarafından güzel bir sunum içinde gelenler garnitürleri ile renk armonisi ile adeta resim gibi. Bir süre bu muhteşem tabloyu bozmaya kıyamıyoruz ama ucundan kenarından alınan ilk lokmalardan sonra birbirimizle göz göze geliyoruz. Mmmm !..

Çam ağaçlarının suyun yüzündeki oynaşmalarına mumların kıpırtıları eşlik ederken kadehlerimizi çınlatıyoruz. “Hoş bulduk Avrupa”. Şarabımızdan tattığımız ilk yudumda içimiz ısınıyor, rahatlıyoruz.

Sabah yürüyüşümüzde göl kıyısındaki sonbahar yapraklarını çıtırdatırken bir yandan da akşama doğru arkadaşımızın Güney Almanya’nın en en güneyindeki Alp lere yaslanmış romantik dağ evlerine varmayı ve de bir saat kala telefon edip sürpriz yapmayı planlıyoruz.

Salzburg- München otoyolunda diesel almak için bir Shell’e giriyoruz. Kart çekmeye giden Selma’yı “Merhaba yenge” diye karşılıyorlar.. Plakamızdan tanıyan bir Türk görevli camımızda vinyet pulu olmadığını görünce bize otoyol geçişi için € 7.80 ‘e on günlük vinyet veriyor. Pulsuz yakalanırsan € 300 civarında cezası var. Otoyola ilk girişteki benzincide bu işi halledebilirdik ama sol şeritten “rüzgar” gibi geçtik sonra da unuttuk gittiydi. Havaların önceki gün bozduğunu aslında bu aylarda henüz bu kadar soğuk olmaması gerektiğini söylüyor görevli arkadaş. Gerçekten de tepelerdeki karlar baktıkça endişelendiriyor. Kışlık bir şeyler almamız için az ileride Bad Reichenhall sapağındaki Adidas mağazasını tarif ediyor. 40 km. kadar sonra otoyoldan çıkıp mağazanın parkına giriyoruz. Pek uygun bir şeyler bulamıyoruz ama bir eşofman takım uyduruyorum kendime. Şehir merkezi beş altı km. kadar ileride. Girişte bir Stellplatz’ın önünden geçiyoruz. Parkda üç dört karavan var ama bizim işimiz az olduğu için normal park yeri arıyoruz. Bir sürü otoparktan gözümüze kestirdiğimiz genişçe birine girip 1.5 saat için otomata € 0.45 atıyoruz. Şansımız yaver gidip de önümüze gelen ilk büyük mağazadan inanılmaz ucuz fiyata iki adet anorak ve kalın çorap bulunca yüzümüz gülmeye başlıyor. Neden güldüğümüzü kalın giysilerinin içindeki sıcak insanları anlayamıyorlar tabii ki. Isınan gövdelerimizin rahatlığı ile beldeyi dolaşıyoruz. Gezdiğimiz şehir güney Almanya’da sık rastlanılan “Bad” yani kaplıca beldelerinden biri. Bad Reichenhall küçük ama gerçekten termal otelleri, mağazaları, cafe’leri, restoranları, parkları ve de temiz yüzlü insanları ile çok güzel bir belde. (Bu temiz yüzlülüğün aslında günlerce girilen kaplıcanın sıcak suyundan kaynaklandığını tabii ki iyi biliyoruz...özellikle Selma !..) Café Reber’in

Mozart salonu dünyaca ünlü nefis çikolatalarının satıldığı mağazanın şık bir bölümü. Yine yasaklar deliniyor, ama çikolatalar “hart” diye ısırılmadan “çıt” diye kibarca gövdeye indiriliyor. Rahmetli “Özal”, bize yasakları delmesini o öğretti ! Gerçi o “bir kerelik” demişti ama imamın gaz kaçırdığında cemaatin ne yapabildiğini hepimiz çok iyi biliyoruz zaten .

Arkadaşımıza açtığımız telefondaki çığlıklar sevindiriyor bizi . Bad Reichenhall’dan çıktıktan sonra, kenarlarından gürül gürül derelerin aktığı yeşillikler içindeki yol, Alpler’in başı dumanlı tepelerin arasından kıvrıla kıvrıla bir takvim yaprağından çıkmışçasına güzel, güzel olduğu kadar romantik evlerinin bahçesine kadar getiriyor bizi. Uzaktan gördükleri mavi karavan’a doğru koşuşmalar, çığlıklar, sarılmalar, yaşaran gözlerden akan birkaç küçük damlacık sahneyi duygusallaştırıyor. Arkadaşımızın 70. yaş günü için büyük bir parti hazırlığını gözlemliyoruz. Almanya nın çeşitli yörelerinden eş dost akraba yanı sıra Avustralya dan uçakla gelecek misafir bile varmış. Bu arada arkadaşımız bize çevreyi gezdiriyor. Frelassing de bulunan bir karavan markete girip biraz bakınıyoruz. Birkaç gerekli malzeme de alıyoruz ama köşede duran Hymer’i alamıyoruz ne yazık ki. Önünde bir fotoğraf ile yetiniyoruz. Eve döndüğümüzde tüm ev halkının arı gibi hazırlık yaptığını gözlüyoruz. Bu arada onları telaşları ile baş başa bırakıp iki günlüğüne 25 km. ötedeki Salzburg a gitmek, fırsat bulursak çevredeki göller bölgesini (bir daha) gezmek üzere anlaşıyoruz. Arkadaşımız arabası ile eskort edip bizi Salzburg da kendisinin de sık sık kaldığı 1800 lerden kalma Stiegl bira fabrikasının yanındaki uygun bir yere park ettiriyor. Birlikte yürüyerek ulaştığımız merkezdeki Mozartın evi, kale, ünlü mezarlık gibi klasik görülecek yerleri daha önce görmüş olduğumuzdan bu defa meydan ve çevresindeki şıklıklara dalıyoruz. Bir Bosnalı yaşlı kadının önünde sıralar olduğu minicik büfesinden Bosnia Gril (özel sosisli, özel ekmekli sandviç) yiyoruz. Kürklü mürklü koskoca kadınların ayakta durup, ellerindeki sandviçleri ısırması bizim oralardan, uzaktan gelenler için biraz “çok seyrek olacak şeyler” kategorisine giriyor. Arkadaşımız Sydney den gelecek misafirini karşılamak üzere ayrılıyor. Gün bitene dek Salzburg un görmediğimiz bölümlerini geziyor, yoruldukça güzel ve şık cafe lerde ihtiyaç molaları ile dinlenmeye çalışıyoruz.

Karavana döndükten sonra sıcak bir duşun ardından kendimizi yakınlardaki eski ama şık bir” Gasthause” a atıyoruz. Yerel bir bira olan ve çok yakınında durduğumuz Stiegl bira fabrikasının ürünü olan biradan içiyoruz. (Aslında bir

karavancı olarak camı açıp gelen bira kokuları ile kafa yapmak da bir seçenek ama biz yine de birkaç cent harcamayı göze alıyoruz !...) Orta Avrupada çok sayıda bira markası görüyoruz. Sayamayacağımız kadar çok markanın tatları da, biz pek iyi fark edemesek de birbirlerinden herhalde farklı şeyler. Bu farklılık biz de bir iki markanın ürün çeşitliliğinde görülebiliyor ancak. Güzel bir gecede gelen hesap da güzel. Kiremitte fırınlanmış kocaman bir et, yanında patates,sebze karışımı garnitürü ile salata, birkaç bira sadece € 17 ye....Haydi arkadaşlar her gece bizdensiniz artık yehhovv..(Karavancılığın da en cazip tarafı bu “yehhovv” lar galiba !..)

Sabahın serinliğinde çay demliyoruz... buğulanan camların ardından esneyerek ağır ağır uyanan belde ye bakıyoruz. Guten morgen Salzburg.

Çayların ardından haydi bakalım bastır göller bölgesine, Mondsee, ye Attersee’ ye Traunsee’ ye ve de Nordsee’ ye. Eylül rüzgarlarının kıpırdattığı yeşilimsi mavi sularda oynayan Alp lerin o muhteşem gölgelerine doğru. “E 60/Wienna” otoyolundan ayrılan ara yoldan Mondsee ye giriyoruz. Etraftan el ayak çekilmiş ama yine de düşük sezonun sağladığı indirimlerden yararlanmayı düşünen yaşlı turistleri görebiliyoruz seyrek de olsa. Sonra Nordsee ve Attersee taraflarını dolaşıp sonbaharın sararttığı yaprakların yumuşacık halılarında yürüyüş yapıyoruz. Etrafta seyrek gördüğümüz restaurantlar, büfeler kapalı ve de öğle yemeğimiz mecburen sağlıklı Yani yine kepekli makarna ama bu defa üzeri “göl manzara bolonez” hem de yanı yoğurtlu. Bu kepekli makarnaların da amma çok çeşidi varmış yaa. Her halde 117. yaş günümde sonuncu çeşidi yemek nasip olur...Akşam üstüne doğru Traunsee kıyısındaki şirin belde Gmünden de daha önce de kaldığımız Toscana Park’a girip تنها bir köşeye çekiliyoruz. Tanıdık bildik yerde kalmanın rahatlığı ile aldığımız sıcak duşumuzun ardından bu güzel gezimizin şerefine kadehlerimizdeki buzları şingırdatıyoruz. (Toscana park oldukça büyük ve karavancıların sık ziyaret ettikleri tuvaletleri de olan serbest bir park yeri). Göl kenarındaki manzaralı yürüyüş yolundan belde merkezine doğrugeziniyoruz. Arada birkaç kare fotoğraf çekmeyi nasıl akıl ettiğimize hayret ediyoruz. Gezilerde çok az fotoğraf çektiğimizi, görüntüleri makinanın belleğinden çok kendi belleğimize kaydettiğimizi konuşuyoruz. Küçücük makinamızı bile sık sık karavanda unuttuğumuz bir gerçek aslında. Biz “ilk aşklarımızı” körüklü fotoğraf makinaları ile görüntülemiş, hareketli kameraya ancak ikinci baharında el sallayabilmiş siyah beyaz yılların acılı insanlarıyız !..

Gmünden de oldukça soğuk bir havada gezip dolaşıp bulabildiğimiz bir Gasthause da yine güzel bir akşam yemeği ama bu sefer biralar Eggenberg. Restaurant lar genelde birkaç masa ile geceyi kapatıyorlar gördüğümüz kadarı ile. Mönü lerde de yok yok mübareklerde, sayfa sayfa hepsi de. Antre den girip arka kapıdan çıkan tatlısıyla tuzlusuyla bir sürü güzel tarifler, içecekler. Ama bütün restaurant lar buna rağmen yıllarca hizmet verebiliyor nasıl dayanabiliyorlarsa artık. Bizde köfteciler bile evlerine Mercedes le giderken bunlar bisikletle, otobüsle gidiyorlar. Daha doğrusu gidebiliyorlar. Kapılarındaki tabelalardan görüyoruz. Falanca restaurant “since 188X” filanca gasthause “since 191X” . En yenisi elli yıllık. Hani işkembeci olsa bir derece ama bu mönü yelpazesi ile nasıl ayakta durabildiklerine şaşıyoruz gerçekten . Rant olmayınca, nüfus hızlı artmayınca her şey güzel ve kibar olabiliyormuş demek ki. Sanırım Haç ile Hilal in ayrıldığı en önemli kavşak bu. RTE nin en az üç çocuk diye yırttığı beyanatlarının bizleri (bizleri olduğu kadar İslam alemini) ne denli zora soktuğunu Selma nın bir yazısından izlemenizi salık veririm. (bkz.<http://www.dnm-ler.com/articles.php?id=236>). Bu nüfus meselesi, ortadaki tencereden bulgur pilavına kaşık sallarken, hep birlikte sūrahiye ağzını dayayıp lakır lakır su içerken pek iyi anlaşılamayabilir ama insanoğlunun üremek yanında hiç mi estetik duyguları olmasın, “kafası olanlar” hiç mi bir parça kafa dinleyecekleri güzel ve sessiz bir ortam bulamasın. Madalyonun iki yüzü bunlar. Tıpkı ülkemizde baş gösteren yaşam biçimi çelişikliklerinin yarattığı korkunç kaos gibi.

Martıların ilk çığlıkları ile yavaş yavaş uyanan Traunsee nin mahmur gözlü Gmünden’i gözlerini kırıştırtırken biz de hafifçe esneyerek bu puslu Eylül sabahına katılıyoruz. Göl manzaralı nefis! bir kahvaltıdan sonra kıvrılarak tepelere doğru çıkan yoldan beldeyi terk ediyoruz. Tabii ki edemiyoruz. Bir spor giysileri satan mağazaya yanaşıp “sale” den gardrobumuza azıcık eklenti yapıyoruz. Pek yerimiz de yok aslında ama sezon sonu indirimler de oldukça cazip geliyor insana. Selma gardrop yetersizliği konusunda oldukça pratik çözümler üretiyor. İlk giren ilk çıkar metodu ile yeni alınanlara yer açmak için mevcutlardan ayırdıklarını bir koliye dolduruyor sonra yanına kitap, defter, kalem falan ekleyerek Doğu illerimizdeki okullara yardım olarak gönderiyor. Bu konuda eşe dosta iftiharla gösterdiği teşekkür belgeleri bile var.

Bu gün 19.Eylül.2008 ve arkadaşımızın 70. doğum günü partisi için yeniden Bad Reichenhall’ dönmek durumundayız. Geldiğimiz E 60 otoyolundan Salzburg a dönüyor ve beldeye girmeden artık ezberlediğimiz yollardan evin yolunu

tutuyoruz. Yeniden karşılımlar, tazelenen sevinçler yaşanıyord bu Alp lerin takvim
yaprağından çıkmışçasına romantik ve görkemli dağ evinde...

Karavanı, neredeyse beş dönüm belki de daha büyük koskocaman yemyeşil
bahçenin bir köşesinde çiçeklerin arasına park ediyoruz. Evin bir de iki katlı
 n nden şırıl şırıl dere akan küçük ama çok romantik av köşkü gibi müştemilatı
var. Kaç zamandır hayallerimi süsleyen tahtadan kulübe irisi bir evcik. Bir ara
 evredekileri ekip gizlice bir kadeh buzlu viski, biraz da kuruyemişten oluşan
ka amağımı burada, bu şirin evde yapıyorum.

Alp dağlarının bağrından kopup şırıl şırıl akan derenin berrak sularına bıraktığım
hayallerimin kağıttan kayıkları, dalgacıkların üzerinde oynaşarak uzaklaşırken
ruhumun derinliklerinden kopan kaygılarımı da birlikte götürüyor, baktığım soluk
yüzlü aynadan zamanın alnıma kazıdığı derin çizgilerin giderek kaybolduğunu fark
edebiliyordum. “Seneye” diyorum kendi kendime “seneye birkaç gün yine
kağıttan kayıklar y zd recekim bu derede, yine”...

Partiden notlar;

Bu gün akşama doğum günü partisi var. Bir acayip hazırlıklar ki sormayın gitsin. Kimbilir kaç günler öncesinden başlamışlar. Önce evin çok yakınındaki köyün (!) restaurant ının bir bölümünde hoş geldin kokteyli, tanışma ve Hintli bir dansçının yerel danslar üzerine “izahlı gösterisi” ni izliyoruz. Bu noktaya bütün misafirler arabalarla “shuttle” yapılıyor. Sonrasında eve dönülüyor ve misafirler salona alınıyor. Hediyeler veriliyor, teşekkürler ediliyor. Yaklaşık kırk kişi altılı, sekizli guruplar halinde masalara alınıyor. Masaların düzeni “A” servis. Yanlara ve yukarı doğru ikiye sıra servis, çift tabak, kadeh, bardak, gümüş peçetelikler, şamdanlar falan her şey mükemmel hazırlanmış. Masalardaki mönülerin her birinde arkadaşın bir fotoğrafı ve karşı sayfada ikramlar. Antre, sorbe, ara sıcak, ana yemek, içki, kahve, peynir vb. diye uzayıp giden yemek dizini bütün kibarlığı ile üç becerikli genç kız tarafından sunuluyor. Kızlardan birinin çukur gözlerinden yayılan karanlık bakışları da aynen “Rudolf Hess bakışları”. Torunu sanki. Gözlerim bir süreliğine bu tarih kokan çukur bakışlara takılıyor. Tankların homurtusuna uçaklardan atılan bomba sesleri çığlıklar, ağlayan suratlar karışıyor...Şarap da güzelmış...Bir kadeh daha rica edebilirmiyim bitte...

(Bu ev Almanyanın güney doğusunda ki son köy evi. Yani bizim Hakkari Çukurcanın sınır köyünün karşıtı bir konumda. Burada anlatmaya çalıştığım ayrıntılar da her iki ülkenin aynı uç noktalarının farklılıklarını açıklıyor bir bakıma.) Aralarda nutuk benzeri konuşmalar, methiyeler, şiirler falan her şey olabildiğince organize ve güzel. Uzaklardan gelen misafirlerle öğünüyoruz birazcık. Taa Sydney den İstanbul dan gelenler bu zahmetlerine karşılık alkışlanıyor. Bizde hafifçe gerdan kırarak teşekkür ediyoruz. Gecenin sonunda tatlı ve kahve sunumu için ayrı bir odaya geçiliyor. Gece uzadıkça uzuyor ama gözlerimiz de içtiğimiz nefis İtalyan Chianti sinin etkisi ile gittikçe kısılıyor.İzin isteyerek karavana çekiliyoruz. Neş’eli kahkahaların dağlardan yankılanan ninnisi ile göz kapaklarım yavaşça kapanıyor.

Puslu bir Eylül sabahında yemyeşil çimenlerin, rengarenk çiçeklerin huzur veren tablosuna bakarak uyanıyoruz. Yattığımız yerden bir süre bu cennetin doyumsuz güzelliğini yudumluyoruz. Sonra gelsin günaydın kahveleri, demli çayları. Kızarmış ekmeğin dayanılmaz cazibesi ile birleşen keyifli bir kahvaltının ardından vedalaşmalar başlıyor. Sarılan kollar gevşeyemiyor, gözyaşları dinemiyor. Nerdeyse iki yüz metrelik bahçe bitene, karavanımız köşeyi dönene dek sallanıyor eller, dökülüyor damlalar ardımızdan.

Sonra sıcak anılarla dolu bir güzelliği daha ardında bırakan “Rüzgar” Innsbrug a doğru Avusturya’ nın masmavi derelerinin, yemyeşil tepelerinin, pencerelerindeki rengarenk çiçekleri ile şipşirin ahşap evlerin oluşturduğu o muhteşem tablonun puslu derinliklerine dalıp gözden kayboluyor.

Bölüm 6

*Innsbrug üzerinden, Brenner geçidinden Garda taraflarına doğru çizmeye
dalyoruz.*

Avusturya'nın güzelliklerine dalmış giderken bir yerleşim yerinde gördüğüm inanılmaz büyüklükte bir spor mağazasının otoparkına aniden dalıyorum. Bakalım neler neler var. Evde bekleyen delikanlıya da bir şeyler almak sevindirici olacak diye düşünüyoruz. Selma'nın spor ayakkabıları dünkü yürüyüş sırasında yılların verdiği yorgunluğa dayanamayıp parçalanınca " ben ağır yaralıyım, artık gidemiyorum, siz beni bırakıp memlekete dönün,yeterki vatan sağolsun" demişti ama biz yine de son bir umutla yanımızda taşıyorduk bu yaralı eski dostu. Mağazadan neredeyse beş kuruşa aldığımız spor ayakkabı, polar vb. birkaç parça eşyayı depomuzdaki son kalan yerlere tikiştirip memlekette bu güne kadar yediğimiz kazıkları anlata anlata Innsbruck yakınlarına kadar geliyoruz. Vakit öğle civarı ve güneşli güzel bir havada bir dinlenme cebine giriyorum. Millet arabalarından çıkmış park da ki piknik masalarında bir şeyler atıştırıp keyif sürüyorlar. Biz de camı açıp karavanımızdan bu güzel güneşli havaya katılıyoruz. (Ne yediğimizi söylemeyeceğim...hepiniz öğrendiniz artık !...)

Önceki gelişimizde Innsbruck da kibar bir gün geçirmiştik. Açık hava konserinde yüzlerce kişi ayakta ve çıt çıkarmadan bir "Mozart Gecesi" ni yakalayabilmiştik tesadüfen. Ama bu gün Cumartesi ve de vakit öğle. Şehir de pek bir hareket yok, olsa da bizim iştirak etmemiz artık program dışı olacak zira hedefimiz 26. Eylül de İstanbul da olmak ve de ailece yenilmesi gelenekselleşen bayram yemeğine katılıp ayağımızın tozu ile biraz da havamızı atmak !. Bu iş için ise sadece altı günümüz kaldı ve de İtalya'yı Ancona'ya kadar ortalayıp ferry ile İgaumenitsa'ya geçmek ve de yeni yapılan otoyoldan devam ederek Halkidiki'ye de bir ufak kaçamak ve ardından İstanbul'a kavuşmak.

Innsbruck da yine de küçük bir şehir turunda anımsamalar, şurada yemek yemiştik, şuraya park etmiştik gibi bellek jimnastikleri ardından şehrin bitiminde ufak bir dalgınlık yapıyor ve de Brenner çıkışını kaçırp dış mahallelere dalıyorum. Allahtan babamın diğer iki oğlu da oradan geçiyormuş !. Bir tanesi "abi hoş geldiniz, hayırdır ?" ötekisi ise " abi müşteriyi bırakıp geliyorum, sizi ana yola çıkarırım" diyor". Hey aslanlarım heyy, her tarafınız sarılmış, haberiniz yok, bize de karada ölüm yok !...

Brenner Geçidi, Alpler'de, 1.370 metre rakımlı bir geçit. Romalılar döneminde Germen ülkesi ile Kuzey İtalya arasındaki başlıca yolu oluşturan Brenner Geçidi, günümüzde de Avusturya ile İtalya arasındaki en önemli geçit. Geçitten geçen ilk karayolu 1772'de yapılmış, 1864-1867 arasında Innsbruck'u Bolzano'ya bağlanan

demiryolu hattı döşenmiş. 1940 da Hitler ile Mussolini nin buluşmasına da tanıklık eden tarihi geçit den sonra yol bizi Bolzano taraflarına doğru tatlı bir inişle götürüyor. Manzara çok güzel ve de elden geldiğince bu güzelliklere bakmaya çalışıyorum. Niyetimiz Garda ya sapıp göl manzaralı bir kadeh bir şeyler içmek, anıları depreştirmek. Verona ya doğru inerken kahverengi Lago Di Garda tabelasından sağa, sapıp bir süre gidiyoruz ve yaklaşık onbeş km. sonra kıvrımlı bir yoldan aşağılara doğru inerken işte masmavi Garda...İtalya nın göz bebeği tatil beldesi...Geç kalmış sörfçüler yuvasını arayan kırlangıçlar gibi telaşlı suyun yüzünde uçuşuyorlar. Güneş bir aceleyle dağların ardına çekilirken geceleyeceğimiz uygun bir yer arıyoruz. Biraz Malcesine taraflarına doğru gidiyoruz ama görebildiğimiz kamplarda hayat yok. Dışarıda oturma olanağı da kalmayınca geriye Torbole ye dönüyoruz ve gözümüze kestirdiğimiz bir sörf ve dalma tesisinin park yerine dalıyoruz. Paket taşlarının aralarından fışkıran yemyeşil çimenlerinin hoş ve her şeyden önce güvenli zemini, kara kara bulutların yukarıdan hııı diye parmak salladığı bu sonbahar akşamı için en iyi kamptan daha güvenli. Etraftaki sörfçülerden öğrendiğimize göre € 5 e geceleme mümkün. Oh la la, aman ne âlâ. Kamp alanında gezinirken kıyıda gördüğümüz birkaç kuğunun kibirle süzülüğünü görüyorum. Kuğulara kepekli ekmeklerimizin kalanını atarak günlerdir çektiğim işkenceye bir son vermeyi düşünüyorum ama ne yazık ki kuğular bile burun kıvrıyorlar bu kahve renkli acayip şeylere. Ulan diyorum Balkan harbinde bizim asker at pisliklerinin içindeki arpaları ayıklayıp ekmek yapıp yemişler, bu AB hayvanları da hazır ekmeğe burun kıvrıyorlar. Beter olun işşallah...

Camı giderek kararmakta olan göle doğru verip çevrenin göle yansıyan ilk ışıklarını izlerken biraz çerezin yanı sıra hayallerimin müjdecisi bembeyaz kadeh de geliyor masaya. Mum da yakılıyor ve de romantizm ile gerçekler , pembeler ile griler kadehimin sırça köşkünden saçılıyor ortaya. Yıllar öncesinin Garda sını konuşuyoruz...O günlerde yazmış olduğum gezi anılarından bir bölüm aklımıza geliyor. Altı yıl öncesini bir alıntı olarak anımsıyoruz...

Gardaya bir Pazar günü girmek talihsizliğini Antonio Campingde güçlükle bir yer bularak atlatıyoruz. Neşeli İtalyanlar, turistler son derece canlı bir yaz günü yaşıyor ve bizde onlara katılarak gölde serinliyoruz. Akşam üstü motorla, yörenin en renkli beldesi Malcesine'yi geziyoruz. Şık restoranlar, dükkanlar, insanlar... Yavaş yavaş çekilen güneşin son ışıkları masalarda yanan mumların kıpırtılı aydınlığına dönüşüyor... güzel bir İtalya gecesinde Garda'yı yaşıyoruz.. Demişim.

Evett yeniden Garda da güzel bir akşam ve de ardından sıcak bir duş ve de derin bir uyku...

Güneşin öncülerini çevreyi aydınlatmaya başlıyor ama ısıtan yüzü henüz dağların ardında. Kahvaltımızı dışarıda yapma umudu da böylece yok oluyor. Bu gezimizde mevsim itibarı ile kahvaltılarımızı içeride yaparken camları da sık sık buğulattırdık çay demlerken. Selma'nın kuğulardan kaçırdığı "esmer bombalar" yine önümde. Ben esmer bomba diye ellilerin Jane Russell'inin çapkın bakışlarını, muhteşem vücudunu bilirdim ama birkaç yıldır ezberim bozuldu bu ekmeklerle naaparsın, kafa kağıdı eskıyor yavaş yavaş.

Sabahın serinliğinde Garda'nın doğu kıyısı boyunca yavaş yavaş Verona ya doğru gezinirken Malcesine, Brenzone, Bardolino'yu sabahın köründe yumuşacık ve şefkat dolu "2800 turbo-diesel" sesimizle "bon giorno" layarak geçiyoruz ama ardımızdan sallanan elleri, kolları, göremiyoruz Allah'tan !..

Bardolino'dan ayrılan otoyol bağlantısından E-45'e dalıp Ancona yönüne doğru bastırıyoruz. Akşama doğru limana girip bilet ayarlayıp ertesi günün ferry'si ile İgaumenitsa'ya geçmeyi planlıyoruz. Yolumuz ve de hızımız karavancılık için hiç de uygun değil. Taa Ancona'ya kadar yüzlerce km. at gözlükleri takarak Allah ne verdiyse bastırıp yapılan bir yolculuk. Karga sürüleri gibi neredeyse uçarak

kaçarak giden binlerce araba, kamyon, TIR trafiğinin arasında biz de yerimizi alıyoruz. Ama en güzeli karşı şerit den gelen yüzlerle değil binlerle motokaravan ve de az da olsa karavan. Tarih 21. Eylül Pazar ve yazın artık bitip karavanların yuvalarına döndüğü gün sanki. Tıpkı leyleklerin dönüşü gibi. Karavanlar üzerimize üzerimize geliyor, geçiyor. Geliyor, geçiyor. Hayatımda hiç bu kadar karavanı bir gün içinde bir arada görmemiştim. İşte bu görüntü Avrupa karavancılığının boyutlarını daha bir iyi anlamama yardımcı oldu. Biz de hâlâ Güzin Abla karavancılığına devam edelim duralım bakalım.

Yoruldukça ve de ihtiyaç oldukça benzin istasyonlarına ya da İtalya genellemesi ile AGİP lere dalıyoruz. Sandviç lere, tuvaletlere hücuuum. Sonra da hiç dinmeyen alış veriş hastalığının raflardaki abuk subuk şeyleri arayışları. Yaklaşık yüz km. aralıklarla birkaç istasyonda karavanlar için servis bölümü var. Atık su ve tuvalet den kurtulup temiz suya kavuşuyorsun. İstersen cam falan da yıkanabiliyor ama musluklar bi hoş !...Kullanabilmen için “aykû” nun bayağı kuvvetli olması gerekiyor. Günde bir defa € 50 luk mazot alıyoruz. Yaklaşık 0.75 depo tutuyor. Bize de bu kadar yol yetiyor genelde. Selma nın yıllardır ayağında her yeri karış karış gezen ve sonunda ağır yaralanan spor pabuçlarını Po nehrinin üzerinden geçerken camı açıp aşağıya sallıyoruz. İki kardeş birbirlerine sarılarak uzun bir süre çığlıklar atarak uçtuktan sonra serin sulara kavuşuyor ve yılların anıları hoplaya zıplaya Adriyatik le buluşmak üzere küçülüyor küçülüyor gözden kayboluyor. İnanişâ göre suya atılan ayakkabılar sahibini yeniden o yere geri döndürüyormuş. Bir keresinde Moskva (Moskova) nehrinde denemiştik. Hiç niyetimiz yokken iki seneye kalmadan yeniden Kızıl Meydanda bulduyduk kendimizi.

Verona – Modena - Bologna arasındaki yoğun trafik Rimini den itibaren azalıyor ve akşam üstüne doğru Ancona ya doğru alçalmaya başlıyoruz. “Şimdi lütfen koltuk arkalarını dik ve masalarınızı kapalı duruma getiriniz.” diyor kabin amirim ve tekerleklerin “cık” sesiyle yavaşlayıp gişelere yaklaşıyoruz. İyi de bir para ödüyüz (€18) gişeye ama vaktin az ise değer doğrusu. “Port” tabelalarını kaçırmadan şehre girip körfez boyunca biraz geziniyoruz. Karadeniz otoyolunun yaptığı engellemeyi bura da demiryolu yapıyor ve şehrin bir yarısının denizle irtibatını neredeyse kesiyor. Ama İtalya nın çok önemli bir liman kentinde de bu kadarına göz yumuluyor. Limana girmeden polis noktasının yakınına park ediyoruz. Birazdan bizi gören bir İtalyan karavan gelip bize komşu oluyor. Demek ki park yerinde bir problem yok. Gişeler kapandığı için bilet alma işi ertesi güne

kalıyor. Gece biraz şehri dolaşıyoruz ama otoyol sersemliğinin verdiği yorgunluk ağır basıyor. Sıcak bir duşun ardından derin bir uykuya dalıyoruz.

Sabah saat 9 da terminale gidip biletlere bakıyoruz.En uygunu Minoan- Lines. Türk asıllı bayan gişe memurundan “special discount” lu olarak biletlerimizi alıyoruz. Camping on board
Karavan € 114 + yolcu € 68X2 = € 250 Tarih 22.09.2008.

Geminin kalkışına kadar epeyce bir süre var ve Ancona yı geziyoruz. Kilise meydanı, çarşı, kafeler...Gemi saat 15.30 dan itibaren yüklemeye başlıyor. Camping güvertesinde bizden başka dört karavan daha görüyoruz. Hepsi de başka başka ülkelerden. Gemide akşam yemeğinde idareli davranmamıza rağmen € 29 kaptırıyoruz. Tabii karavan de yemek de bir alternatif ama geminin de güzel tarafları yok değil hani. Ama karada hiç kazık yememiştik. Hepsi topluca buraya nasipmiş diyoruz. Güzel bir uykunun ardından erken kalkıp köpükler içindeki Adriyatik e bakıyoruz. Arnavutluk kıyılarını biraz seyredip çayımızı yudumluyoruz.

“Çayı nasıl yaptınız, elektrik ocağınız var mıydı” gibi sorular sormayın lütfen !..Yaptık, içtik, geçtik,gittik işte.

Sisler arasından gittikçe yaklaşan İgaumenitsa nın bembeyaz siluetini gördüğümüzde içimizi de bir hüznün kaplıyor. Sonra küpeşteden gerilere doğru el sallayarak “Hey Adriyatik yakında döneceğiz, bekle bizi” diyoruz anlatamadığımız bir iç burukluğu ile.

Bölüm 7

Selanik den transit Halkidiki, Metamorfozi, Asprovalta, Alexandroupoli ve Vatan

Evett...Yakında döneceğiz Adriyatik'e belki ama ne zaman kısmet olur bilemiyoruz. Sabah serinliğinde küpeşteden karşı kıyıları seyrederken Çeşme – Ancona ya da Çeşme- Venedik ve ya İstanbul-Trieste seferleri ile direkt Avrupa ya geçenlerin gezi anılarının olası doğal ve romantik yanlarının daha baştan kırılıp kuşa dönüştürüldüğünü düşünüyoruz. Bu kestirme yolculuğu tercih edenler bütün o doğal güzelliklerin ve de bütün o bir zamanların devasa boyut ta ki İmparatorluk topraklarından geçmenin verdiği tarihî nostaljinin gizli moralini duyamayacaklar ne yazık ki.

Bütün bir gece süren rahat bir yolculuktan sonra 8.30 da İgaumenitsa ya iniyoruz. Sonra kısa bir anımsama turunda liman boyunca geziniyoruz. Gözlerimiz daha önce geldiğimizde bulduğumuz salaş bir oyzepi de (meyhane) yediğimiz akşam yemeğinde masamızın üzerinden sallanan kocaman asmanın yapraklarına sinmiş anılarımızı araştırıyor ama bakışlarımız mavi damalı örtülerin üzerinde geziniyor boşuna. Sararmış yapraklara tutunmuş anılarımız onca zamandır esen rüzgârların önünde uçuşup gitmiş bir taraflara. Gemiden İgaumenitsa'nın güney ucundaki limana inen araçlar yeni yapılan kavşaktan hemencecik otoyola dalıyor ya da güneye Preveza taraflarına doğru yine kıvrım kıvrım uzanan eski yoldan aşağılara doğru gözden kayboluyorlar. Zaman darlığı bir kere daha Preveza ya gitmekten alıkoyuyor Barboros'un torunlarını. Selanik yönüne doğru yeni yapılan otoyola çıkıp hızla ilerliyoruz. Yüksek bir tepenin ardında aynalarından son defa görebildiğimiz Adriyatik'in bembeyaz köpüklü mavilikleri bir virajın ardında gözden kayboluyor. Bu kos kocaman mavi körfezin kıyılarını süsleyen çeşit çeşit ülkelerde geçirdiğimiz güzel günler, gittikçe soluklaşan anılar olarak belleklerimizin bir köşesinde yıllarca yaşayacaklar eminiz.

Yunanistan'ın yıldan yıla daha fazla otoyol ağlarına bürünmesi giderek bir zamanların doğal güzellikler ülkesi olma özelliğinin de sonu oluyor ve ağa takılan balıklar gibi doğallığı da giderek can çekiyor. Çok değil bir iki yıl öncesine kadar ülkenin ortalarında dolanan bu koca ahtapotun önce Peloponez taraflarına sonra da Adriyatik'in bu önemli liman kentine doğru kollarını uzatması Yunanlılara göre çok gerekli görülebilir ama gelin bir de bizim gibi doğal güzellikler peşinde koşan turistlere, karavancılara sorun bakalım...

İgaumenitsa'dan itibaren önümüzde uzanan Souliou yükseltilerinin bir bölümünde yine eski yoldan gidip bir biri üzerine kıvrılan rampaları aştıktan sonra İoanina'da bir bahçenin önündeki çeşmede biraz mola verip suyumuzu takviye ediyoruz. Selma hortum kullanmadan 5 lt. lik pet şişe ile sakalık yapıyor, şişeyi en

azından 20 defa doldurup doldurup depoya boşaltıyor hiç erinmeden.Tam da işimiz bitti derken bahçedeki evden bir kadıncağız koşarak geliyor ve duvardan hortumu uzatıyor. Kendisine çok teşekkür ediyoruz ama işimiz de neredeyse bitiyor ne yazık ki. Ama bu arada Selma nın gerçek bir yol arkadaşı ve “fedakar ve cefakar” bir kabin amiri olduğu bir kere daha kanıtlanıyor hiç değilse.

Kısa bir süre nefeslenip Selanik taraflarına doğru yolumuza devam ederken önümüze çıkan ikinci sıradağlar Notia Pindos ların 2000 metreyi geçen yükseltilerinin tepelerinde sıcak yaz günlerinde bile üşüdüğümüzü, ardından yeniden kıvrıla kıvrıla Meteora ya doğru yol alırken duyduğumuz yorgunluğumuzun, manzaranın güzelliğine baktıkça kaybolup yerini tatlı bir hayranlığa bıraktığı günleri anımsıyoruz. Yer yer eski yoldan, yer yer otoyoldan giderken geçmişle geleceği karşılaştırıyoruz ister istemez. Viyadükler de arazinin engebesine uygun olarak adeta uçurum gibi. Hepsi de tam “bungee jumping” lik. Görüldüğü kadarı ile dökülen beton, harcanan emek ve para ciddi boyutlarda. Herhalde tüm Yunan halkı “sağ olasin Avrupa Birliği” diyorlardır kesinlikle.

Dağların bulutlu tepelerinde bir öğle molası veriyoruz Yöredeki otobüs mola yerlerindeki birkaç restaurant oldukça kalabalık. O kalabalığa girmek istemeyince sakın bir köşede yemek ve kısa bir siesta molasının ardından yola devam ediyoruz. Hedefimiz akşam olmadan Selaniği geçip Halkidiki de bir yerlere kendimizi atmak. Daha önceleri birkaç defa uğradığımız Selanik gerçekten güzel bir şehir. İzmir gibi ama gecekondu tarzı şap şup binalar olmadığı için daha güzel denilebilir kolaylıkla. Ayrıca Beyaz Kule ile Ata’ nın evi de geçmişin yüreklerimizde yer eden önemli anıtları olarak orada tarihi yaşatmaya devam ediyorlar.

Selanik in çevresini dolaşan otoyol Kassandra yarım adasına doğru akarken az ilerideki Nea Mudania da konaklamak bir seçenek ama biz programımızı bozmaksızın kendimizi bu araba selinden kurtarıp sola sinyal verip üş parmağın ortasındaki yarım ada olan Sithonia taraflarını tutmaya çalışıyoruz. Yolumuzun üzerindeki Gerakini kasabasında bir büyük market den eksiklerimizi tamamlıyoruz. Önceki sene yaşam akümü değiştiren sonra da bize Kouyoni Camping i öneren Hristos usta ya da rastlıyoruz. Ayak üstü bilmediğimiz lisanlardan hal hatır soruyoruz. Good, iyi, bene, schön benzeri kelimeler bu işleri çözmede ilaç gibi geliyor. Kampa gidecekmisiniz diye soruyor. Hayır diyoruz, bu mevsimde gerek yok. Karşılıklı gülümsemeler iki ülke dış işleri bakanlıklarının yıllardır halledemediği her şeyi hallediyor. Hristos ustayı da kendi kafamıza göre düzenlediğimiz “Schindler in listesine” hem de en başa ilave ediyoruz.

Gün kavuşurken Metamorfozi' ye giriyoruz. Belde de henüz yarım yamalak da olsa bazı marketler, restaurantlar gecikmiş turistlerce canlı tutulabilmiş. Beldenin ortasında çam ağaçları ile çiçekler ile güzel bir park ve bir de Ayazma ve yanında da çeşme görüyoruz. Hortumu çekip doldurduğumuz su aslında okunmuş üflenmiş, mumlar adanmış bir Ortodoks Ayazmasının suyu bir bakıma. Bir başka bakıma da Allahın suyu. Şimdi burada bir radikal dinci olsa Ramazan ayında bu suyla banyo yaparmıydı acaba? Haydi buyurun buradan yakın. Tam da Güzin ablalık soru. İnsan da gezip dolaşırken karşılaştığı değişik ortamlarda takıyor bazen !

Akşam Cassandra nın ardına çekilen güneşin son ışıkları ile attığım iki tek den sonra rahatlayıp dereden tepeden, anılardan, karavancılığın böylesine yalnız çıkılan gezilerinden, kamp dışı konaklayabilme becerisinin verdiği rahatlıktan, güvenlikten, güvensizliktenden vuruyoruz. Etraf da bayağı sakin. Bahçesinde palmyeleri olan boş bir yazlık köşkün önüne çekmişim karavanı. Camdan aldığımız plaj ve deniz manzarası içimizi ısıtıyor en azından. Geçtiğimiz yaz

duygusal günler görmüş, altında aşıkların grubu seyrettiği ağaçların yapraklarından fısıltılar geliyor kulağıma. “Bunu saymayız, seneye daha uzun bekliyoruz komşu” diyor okalıptusun sararmaya yüz tutmuş yaprakları, “unutmayın e mi”. Sonra bu fısıltıların ninisi ile derin bir uykuya dalıyoruz.

Sabah yürüyüşünde haftalardır gazete bulamamaktan neredeyse çılgına dönen Selma Ta Nea’lara ,To Vima’lara bakarak dünyanın gidişatındaki değişiklikleri anlamaya çalışıyor ama nafi. Bir iki gün daha sabredeceksin Cumhuriyet’ine kavuşana dek. Güzel bir sonbahar sabahında garsona ısmarladığımız “little sugar” lı Türk kahvesini yavaş yavaş, keyifle yudumluyoruz. Her yer, her şey sesiz ve sakin.

Hava yükselirken sonbaharın ılık güneşinin şalı sarıyor bedenimizi, bir sıcaklık yayılıyor sırtımıza. İki günlük yoldaki 12 milyonluk dev metropol bizi yutmadan önce “biraz daha yaşayalım bu sükûneti izninizle” diyor içimizdeki ses. Öğleye

doğru iyice ısıtan güneşin etkisi ile bir deniz kaçamağı için son fırsat olabilir umudu ile beldenin plajlarına doğru yollanıyoruz. Kuzeylerden geldiği her hallerinden belli olan turistlerin hamama girercesine daldıkları denize biz çekince ile atlıyoruz ama su harika. Buraya kadarki bütün yorgunluklar bir anda vücudumuzdan sıyrılıp dalgacıklara atlıyor, uzaklaşıyor bedenimizden. Sonra Selma inanılmaz güzel bir yemek yapıyor yol boyunca çektiği “elem ve kederi” unutturmak istercesine. Mantarlı sebzeli tavuk. Ben de “meyhane” usulü bir bulgur döktürüyorum sanki başka usul yokmuş gibi. “Gavurlar” sandviçlerini kemirirken biz buz gibi biralar eşliğinde güzel bir karavan lüksü yaşıyoruz tentemizin altında.

İmrenerek bakıyorlar ara sıra bu keyfimize. Ehh olacak o kadar. Siz zzzt diye uçakla geçerken tepemizden biz aşağıda direksiyon sallıyorduk, naabeer ! Küçük bir siesta çektiğim sırada patlayan şimşekler bu kısacık keyfimize limon sıkıyor adeta. Acele tenteyi kapatıp ortalığı topluyoruz. Bir yandan yağın yağmurla kaçışan insanları gözlüyor, diğer yandan kahvelerimizin keyfini sürmeye çabalıyoruz. Uzun sürmüyor bu ıslaklık ama takvim de Eylül ün 24 ünü gösteriyor. Sonbahar başladı, sıcak yaz günleri gerilerde kaldı artık diyoruz . Bir yandan Anadolu dan hasretle uzanan Kybele nin çağrısı, öbür yandan Halkidiki’ nin güzel Afrodite’ inin kolumuzdan çekiştirmeleri ortada bırakıyor bizi. Ne yana gitsek diye düşünüyoruz bir süre, çaresiz. Bir türlü bitsin istemiyoruz bu rüya...

Metamorfozi den nasıl ayrıldığımızı da öğrenmiş bulunuyorsunuz bu arada ama asıl zor olan biraz ötedeki çok sevdiğimiz Asprovalta dan ayrılış olacak kesin. Nikiti kavşağına gelince sağa saparsak Sithonia yarımadasına girebiliriz ama havada dolaşan bulutlara bakarsak pek de güzel bir gezi olamayacak gibi görünüyor. Geçtiğimiz yıllarda gezip birkaç güzel gün geçirdiğimiz Vourvourou daki Rea kamping,Toroni deki İsa kamping deki anılarımızı canlandırmakla yetiniyoruz. Yolumuz Halkidiki nin Agios Oros taraflarına doğru ve Pirgadikia dan öğle vakti geçiyoruz. Yazları çok hareketli olan beldede her nasılsa henüz oradan ayrılmamış olan bir Kantina dan içi köftelerle, patateslerle dolup taşan bol kepçe soufuli’ leri, arani leri götürüyoruz. Sonrasında yolumuzun üzerinde Lerissos var. Neredeyse yağmak üzere olan bir öğleden sonrasında köpük köpük dalgalı denizin hemen kıyısında duruyorum. Dalgalardan kopan su zerrecikleri ile camım ıslanıyor hafifçe. Bir kahve ve meyva molası düşünüyoruz ama o da ne? Bize doğru koşarak gelen dostlarımız vaaar !

Koş diyor biri öbürüne. Koş Dimitri koooş..bir karavan geliyor kooş...Alex' e de haber ver o da gelsin..heey Helenaaaa sen de gel bak bir karavan geldi...Dört arkadaş koşarak geliyorlar karavanımızın yanına, duraksıyorlar..bakıyorlar umutla camdaki kadına belki bir şeyler verirler bize diye. Selma öğle yemeğimiz için ayırdığı ama soufulilerin cazibesine dayanamayınca dolapta kalan kıymalı patates yemeğini hafifçe ısıtıp içine bulabildiği bütün ekmekleri doğruyor. İşte size bir tencere yemek Yunanlı dostlarımıza, buyurun bakalım. Hızlı hızlı sallanan kuyrukları, şapırdayan kocaman dilleri ile gömülüyorlar bu sonbaharın yalnızlığında çıkan sürpriz ziyafete. “Bunlar 29 buhranında Ege nin karşı kıyısından halkımıza yardım için gemilerle yiyecek göndermişlermiş, Pire limanına bu eski düşman, yeni dost Türkler. Onun için o gün bu gün limana Türk Limanı adını takmışlarmış bizimkiler. İyi adamlarmış nemelâzım ama başımızdakiler kırdırmışlar bizi Anadolu da” diyor Alex, bir yandan da yalanıp yutkunarak...

Hafif bir siestanin ardından yolumuz Stratoni üzerinden Stavros'a doğru ama yolda acayip bir yağmur yiyoruz. Sular seller götürüyor etrafı, silecekler yetişmiyor. Gelen geçen de yok bu Allahın dağlarında ama araba güvenli, biz de sağlamız evelallah!. Stavros ta biraz beldeyi geziniyoruz. Liman boyunca büyük bir park ve gerisindeki yol üzerinde dükkânlar, restaurantlar oldukça تنها diğerleri gibi. Sonra Vrasna üzerinden Asprovalta ya geçiyoruz ama bu defa plaja değil de beldenin içindeki bomboş otoparka, çeşmenin yanına park ediyoruz. Bol sıcak suyla yıkanıp gıcır gıcır oluyoruz. Ardından da nöbetçi meyhane Antonius restaurant ta greek salad lı, kalamarlı bir yemek ve de 200 lük ouzo ile rahatlıyoruz. Gece bir tavla partisinde Selmayı yine yeniyorum. Yarınki yemekleri beleşe getiriyorum ama en önemlisi ne yersen ye, kısıtlama yok. Sabah yürüyüşünde int-cafe ye uğrayıp birikmiş maillerimize bakıyoruz. Biraz alış veriş de bir altılı koli Yunan birası Mythos alıyorum. Dönüşte ara sıra anılarımızı canlandırmak için güzel fırsatlar bunlar.

Bu günkü hedef Alexandroupoli. Yolda Eleftheron yakınlarında bir Kantina da son "kantina muhabbetimizi" de yapıyoruz. Yunanistan da çok rağbet gören bu yol üstü seyyar büfeler çok tutuluyor yolculuklarda. Ne zaman karnın acıkrsa neredeyse standartlaşmış çeşit çeşit sandviçler, buz gibi içecekler ile imdadına yetişiyor yolcuların. Biz de miadı dolan motokaravanları böyle kantina mı yapsak ne ?

"Rüzgar amca çek bir buçuk adana, bol acılı olsun ama" deseler meselâ.

Kavala nın içinden transit geçerken eski göz ağrılarımızdan İrini Camping e uğruyoruz. Kapılar ardına kadar açık, resepsiyonda her zamanki ciddi yüzü ile oturan Yordanis de artık yok. Bir zamanlar " bu otoyol hepimizi silip süpürecek" diye hayıflanan adam yukarıdan geçen otoyolun altında kalmış, ezilip gitmiş bir yerlere. Sonra bir süre sonbaharın hisırdattığı kavakların hüznü bahçesinde geziniyoruz. Gittiğimiz her köşeden, baktığımız her ağaçtan geçmişin güzel anıları göz kırıp el sallıyordu hasretle.

Xanti yi dolaşırken aldığımız kurabiyeleri akşam çayı için mola verdiğimiz Porto Lagos ta bir güzel götürüyoruz. Bir kedi de nasibini alıyor bu lezzet kutusunun son kırıntılardan . Buraların hayvanları da karavanları daha bir iyi ayırt ediyor bizim hayvanlardan !...Ne zaman bir karavan görseler içinden yiyecek bir şeyler verilebileceğini hemen çakıyor namussuzlar.

Akşam olurken Alexandroupoli nin fenerinin ilk ışıklarına yetişip de limandaki park yerinde kontağı kapadığımızda neredeyse bir aylık serüvenin de sonuna

gelmiş bulunuyoruz. Hafif hafif yağan yağmurla başlayan dönüş hüznünü bir Rum meyhanesinin nefis mezelerinde, yavaşça yudumladığımız uzosunda dindirmeye çalışıyoruz. Daha önce de uğradığımız oyzepi nin patronu genç bize bir 200 lük de yolluk olarak gönderiyor. Efaristo be, efaristo diyoruz bu sevimli komşumuz Rum dostu. Karavanımızın camına yansıyan fenerin ışıkları bir ninni gibi geliyor yorgun bedenlerimize.

Kahvaltıdan sonra toparlanıyoruz. Az ötemizde gecelemiş bir Yunanlı motokaravancı çekine çekine Türkiye yi soruyor. Kamping varmı, güvenlimi, nerelerde kalabilirim gibilerden klasik sorulara verdiğimiz klasik yanıtlar ve yardımlar ferahlatıyor komşuyu.

Hudut fazla uzak sayılmaz. 45 km. kadar. Oradan eve kadar da şu kadar km. eder 5.250 km. Arızasız, kazasız, belasız gelmişiz buralara kadar. Bundan sonra da aynen devam eder bu rahat yolculuğumuz diye içimden geçiriyorum. Otoyola çıkmayıp TYOPKİA levhasını takip ederek eski yoldan devam ediyorum. Eski yol da yeni aslında.Tarlaların içinden geçen en eski yol ise kaybolmuş artık. Bölünmüş yol cami li kilise li Batı Trakya köylerinden geçerek bizi hududa ulaştırıyor. İşlemler bir çabukta bitiyor ve biraz duty-free geleneğinde birkaç parça hediyelik bir şeyler alıyoruz. Meriç köprüsünü yavaş yavaş geçerken önce Venizelos un torunlarına bir gülücük gönderip, sonrasında Kemal'in askerlerine bir selam çakıyoruz.Hoş bulduk Vatan.

Salına salına nazlı bir gelin edası ile akan nehrin üzerinden geçerken yıllar önceki "Hey Adriyatik Biz Geldik" adlı gezi anılarımdan aklımda kalan bir bölümü hatırlıyorum yeniden.

Doğayı, çevreyi, ülkeleri ve insanları tanımanın en doğru yolunun karavancılık olduğunu düşünüyoruz. Gezilerde yaşanan dinamizmin insanın düşünce ve eylemlerinde yarattığı gelişmeyi, her türden dil, din, ırk ve milliyete sahip insanları tanımanın kendi tabularını, açmazlarını sorgulamaktaki inanılmaz başarısını tartışıyoruz...

"Rüzgar" yeni yeni doğmaya başlayan güneşin ışıklarına doğru hızla atılırken anılarımızın gizli eli bizi Adriyatik'in beyaz köpüklü koylarına, Avusturya nın ayna yüzü göllerinin yeşilimsi aydınlığına doğru çekiyor... çekiyor !... Rüzgar Hüseyin